

03.2024
JG 28
#02

RANDKRANT

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

Maandblad over de Vlaamse Rand

JONGEWIND

Dichteres Rand Helawi

NILS DUQUET VAN HET VREDESINSTITUUT

**'België is een
wapenland'**

GRENSGEBIEDEN – EDINGEN

De onderhuidse stad

**We evolueren naar
een superdivers
Vlaanderen**

DEAD LADIES SHOW

**Hulde aan
bijzondere vrouwen**

DE KETTING

Johanna Broekaert (67) uit Overijse werd door Virginie De Klippel aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Broekaert is tuinarchitecte en wil haar passie voor groen graag doorgeven aan haar drie zonen.

INHOUD

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 13 Markante figuren
- 19 De volksverteller
- 21 Politieke tongen
- 23 Middenin
- 28 Cultuurkalender
- 32 Gemengde gevoelens

‘Een goeiedag kost niets’

Johanna Broekaert is afkomstig uit Dilbeek. In 1977 verzeilde ze in Overijse. ‘Ik studeerde tuinarchitectuur in Anderlecht, net als mijn man Dirk Brankaer. Dirk is geboren en getogen in Overijse. Samen richtten we een tuinbedrijf op. We hebben drie zonen: Lander, Kobe en Bram en negen kleinkinderen die allemaal in Overijse wonen.’

‘Tot enkele jaren geleden woonden we in een huis met een grote tuin, waar nu een van onze zonen met zijn familie woont. Wij hebben onze intrek genomen in een appartement in het centrum. Daar genieten we van een prachtig zicht op de zuiderhelling. Het is dicht bij alle winkels, het postkantoor en het cultuurcentrum Den Blank. Zo is alles makkelijk bereikbaar. Sinds we met pensioen zijn, hebben we het openbaar vervoer ontdekt. We maken er gebruik van om bijvoorbeeld naar Brussel, Leuven of de kust te gaan. Met de auto moet je steeds de Ring over en sta je lang in de file. In het centrum van Overijse zijn er goede busverbindingen naar Brussel en Leuven en in Oudergem kan je de metro nemen.’

Streek ontdekt

Tijdens de coronaperiode hebben ze hun streek verder ontdekt. ‘We fietsen en wandelen veel. In het Zoniënwoud waan je je in Zwitserland. Als je van Overijse naar Leuven fietst, doorkruis je open velden en uitgestrekte landschappen. Dat is een verademing. Overijse is nog zeer groen. Onze druivengemeente ligt in een dal met groene hellingen. Dat maakt het wat moeilijker om te fietsen. De e-bike is dan een goed hulpmiddel.’

Clubhuis

‘Van een oude smidse hebben we een loods gemaakt. Het is een klein atelier waar ik mijn hobby's uitoefen. Ik vertoef er graag. De kleinkinderen gebruiken het vaak als clubhuis. Als het weer het toelaat, ben ik in de tuin bezig met de bloemen en de planten. Met de klimaatverandering worden bomen en planten alsmat meer belangrijk. Steden moeten meer vergroenen. Vandaag moeten we bomen planten voor de komende generaties. Ze zullen die hard nodig hebben. Bomen zijn een dak boven ons hoofd. Ze zorgen voor verkoeling en ademruimte.’

Menselijke dimensie

‘Het centrum van Overijse is op een moeras gebouwd. Daardoor zijn er hier veel vijvers langs de opengelegde IJse. Maar dorpscentra hebben niet alleen groen en water nodig, ze moeten ook een menselijke dimensie hebben. Mensen zouden elkaar opnieuw meer moeten begroeten. Een babbeltje kan zo'n deugd doen. Een goeiedag kost niets.’

Naast wandelen en fietsen, gaat Broekaert ook graag op reis. ‘Ik ben verliefd op Corsica. Je hebt er veel afwisseling: het ruwe landschap met de bergen, de zee,... en dat allemaal op een kleine afstand van elkaar.’ Thuis maakt ze graag tijd voor de zaak die ze destijds met haar man oprichtte. ‘Onze jongste zoon zet Brankaer Tuinen voort. Achter de schermen help ik de jonge generatie nog een beetje. We leren van elkaar. Ik heb ervaring en zij maken me wegwijs in de snel veranderende digitale wereld.’ •

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

CULTUUR

Bevreemdend en toch universeel

‘Omdat ze niet in vakjes geloofde, herkent iedereen wel iets over zichzelf in haar films.’ De Bozar-expo *Travelling* neemt het sociaal bewogen, emancipatorische werk van filmmaakster Chantal Akerman onder de loep.

UIT IN DE RAND

EN OOK

- 18 We evolueren naar een superdivers Vlaanderen
- 20 Nederlands op de werkvloer
- 22 Parkmanager verbindt bedrijven in Groot-Bijgaarden
- 25 PianoDays op 12 locaties
- 26 Waar loopt de waterloop? Natte voeten langs de Maalbeek

VERDELING RandKrant maart wordt bus-aan-bus verdeeld in Meise, Merchtem, Asse, Wemmel, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Drogenbos, Linkebeek, Beersel en Sint-Genesius-Rode.

@RANDKRANT

Palliatieve zorg met een glimlach

Wim Distelmans, bezieler van het expertisecentrum Waardig Levenseinde, trekt aan de alarmbel: de palliatieve thuiszorg zit op zijn tandvlees en heeft op korte termijn extra middelen nodig.

De onderhuidse stad

De strijd om taal en gebied dwong de Edingenaren om positie te zoeken tussen de talen. In *Grensgebieden* gaan we op zoek naar hoe mensen omgaan met taal en taalgrens. Deze keer houden we halt in Edingen.

Topnatuur met werk aan

De Wolfspuiten in Dilbeek zijn al vele jaren een begrip. Dit Natura 2000-gebied, in de schaduw van de Westrand, bevat een diversiteit aan soorten en biotopen die zijn gelijke niet kent. Maar ... er is een maar.

Palliatieve zorg met een glimlach

‘België mag best trots zijn. Het is het enige land ter wereld waar patiëntenrechten, palliatieve zorg en euthanasie wettelijk geregeld zijn’, stelt professor Wim Distelmans. Hij is de bezieler van het expertisecentrum Waardig Levenseinde, uniek in België en Europa. Nu trekt hij aan de alarmbel: de palliatieve thuiszorg zit op zijn tandvlees en heeft op korte termijn extra middelen nodig.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

Distelmans (71) is oncoloog van opleiding. Hij staat al heel zijn leven op de bres voor palliatieve zorg en de zorg voor een waardig levenseinde. Hij maakt deel uit van het supportteam palliatieve zorg in het UZ Brussel. Het interview heeft plaats in het dagcentrum TOPAZ in Wemmel, thuisbasis van verschillende organisaties die mensen ondersteunen bij een waardig levenseinde.

TOPAZ

Het dagcentrum vormt een schakel tussen het ziekenhuis en de palliatieve thuiszorg. In de gezellige living, die uitkijkt op de tuin, heerst een ontspannen en ongedwongen sfeer. ‘Ons motto luidt: *alles kan, niets moet*. We spreken bewust niet van patiënten maar van gasten, die hier kunnen genieten van een massage, een gezelschapsspel of een

artistiek atelier. Voor hen betekent het dagcentrum een dagje uit, voor de mantelzorger is het een dagje vrij. De gasten komen uit de Rand en Brussel. In TOPAZ is een multidisciplinair team van artsen, verpleegkundigen, een psycholoog en een artistiek medewerker aanwezig. Als je binnenkomt, zie je niet wie de professional, de gast of de vrijwilliger is. Hier loopt niemand in een witte jas rond’, verduidelijkt Distelmans.

Tijdens de rondleiding zijn vrijwilligers in de keuken eten aan het bereiden. De pompoensoep smaakt heerlijk. ‘We kunnen rekenen op meer dan 65 vrijwilligers uit de regio. Van hen verwachten we dat ze een elementair gevoel voor humor hebben.’ Distelmans vertelt dat hij de mosterd voor TOPAZ uit Engeland haalde. ‘Ik heb er het London Light House bezocht dat werd ondersteund door de notoire homoseksuelen Elton John en Freddie Mercury voor mensen die aan aids leden. Destijds ging je dood als je HIV-seropositief was. In het light house was alles wit, iedereen was ook in het wit gekleed. Tijdens een rouwdienst zag ik er kleurrijke bloemen en werd er rockmuziek gespeeld. De aanwezigen waren er om het leven te celebreren. *Zo kan het ook*, dacht ik. Een van de gasten in TOPAZ zei ooit: *Als ik in het dagcentrum ben, vergeet ik dat ik ziek ben*. Dat beschouw ik als een groot compliment.’

‘Mijn belangrijkste levensles kreeg ik in het UZ van een patiënte die terminaal was. Op mijn vraag of ik nog iets voor haar kon doen, antwoordde ze: *Kun je bij een volgende bezoek met een glimlach binnenkomen. Iedereen zet een lijkbiddersgezicht op. Ik besef dat ik zal doodgaan, maar het hoeft daarom niet altijd zo triest te zijn*. Die filosofie huldigen we in al onze initiatieven.’

Palliatieve thuiszorg

Distelmans zet een wijdverspreid misverstand recht dat palliatieve zorg gelijk staat met terminale zorg. Palliatieve zorg staat tegenover curatieve zorg die mensen met een longontsteking bijvoorbeeld met medicatie geneest. Palliatieve zorg daarentegen is bedoeld voor mensen die een ongeneeslijke aandoening hebben. ‘Ze kunnen vaak nog jaren kwalitatief verder leven als we hen leren omgaan met hun aandoening. Denk aan diabetespatiënten die met insuline even lang leven als andere

mensen. 35 jaar geleden was palliatieve zorg in België onbestaande. Van de kankerpatiënten die midden jaren 80 in het ziekenhuis werden opgenomen, ging ongeveer de helft dood. Er werd weinig voor die mensen gedaan, laat staan voor de familieleden.’

‘Geïnspireerd op de praktijk van de hospices voor palliatieve zorg in Engeland maakte ik vanaf 1988 deel uit van de eerste equipe van palliatieve thuiszorg Omega. De thuiszorg heeft aandacht voor het algemeen welbevinden van de patiënt, zowel op medisch, psychisch, sociaal als op existentieel vlak. Ze staat ook open voor de vragen van de partner en de familie. Op die manier kunnen mensen die ernstig ziek zijn zo lang mogelijk thuis blijven. De meesten geven aan dat ze thuis willen sterven. In de laatste levensfase spreken we van terminale zorg. Palliatieve teams bestrijden de pijn en zorgen voor een zo groot mogelijk comfort van de patiënt. In 2016 werd de wet op de palliatieve zorg aangepast. Daarbij werd bepaald dat iedereen met een ongeneeslijke aandoening recht heeft op palliatieve zorg, ongeacht de levensverwachting. De doelgroep van palliatieve zorg is daarmee veel ruimer. Maar de uitvoeringsbesluiten zijn nog niet goedgekeurd zodat de wetsaanpassing voorlopig dode letter blijft en de equipes palliatieve thuiszorg pas langskomen in de laatste levensfase.’

‘Met ons palliatief netwerk bestrijken we de regio Brussel-Halle-Vilvoorde. Momenteel zijn er in heel België 24 palliatieve zorgnetwerken: 15 in Vlaanderen en Brussel, en 9 in het Franstalig landsgedeelte. Bij gebrek aan overheidssteun moesten we ons jarenlang behelpen met opbrengsten van pensenkermisseries, giften en financiële steun van Kom op Tegen Kanker. In de jaren 90 kregen we onder PS-minister Philippe Busquin middelen op experimentele basis. Pas eind jaren 90, onder minister Frank Vandenbroucke (Vooruit), kwam er een volwaardige erkenning en werd het budget voor de palliatieve thuiszorg verdubbeld. Mede door de toenemende vergrijzing van de samenleving groeit de vraag naar palliatieve thuiszorg. Omega wordt door de Vlaamse overheid gesubsidieerd voor de palliatieve thuiszorg van 1.000 mensen, maar in de praktijk vangen we 1.600 mensen op. Vandaag is de situatie ronduit dramatisch. Vooral Omega staat in het rood.

De loonindex is gestegen, maar de overheidsmiddelen zijn niet gevolgd. Opnieuw moeten we pensenkermisseries organiseren’, betreurt Distelmans. ‘Vlaams Minister van Welzijn Hilde Crevits (CD&V) heeft nu aangekondigd dat ze vijf miljoen euro extra wil investeren in palliatieve zorg voor de toekomst. Maar wat met het huidige deficit?’

Euthanasie

‘Ondanks het aanbod palliatieve zorg blijft er een groep mensen die we niet kunnen helpen, die ondraaglijk lijden en die niet langer willen leven. Voor hen hebben wij ons vanuit de VUB samen met vele anderen, zoals Etienne Vermeersch, ingezet voor de euthanasiewet. Die is er gekomen onder de paarsgroene regering Verhofstadt. Senator Jeannine Leduc (Open VLD) diende met alle meerderheidspartijen (liberalen, socialisten en groenen) een wetsvoorstel in dat het parlement in 2002 goedkeurde. Afgestemd op de nieuwe wetgeving publiceerde filosoof en ethicus Hugo Van den Enden in 2004 een herwerkte uitgave van zijn boek *Ons levenseinde humaniseren. Over waardig sterven en euthanasie*. Als postuum eerbetoon aan Van den Enden zorgde ik voor een geactualiseerde versie van dit standaardwerk.’

LEIF-informatie

‘Doodgaan overkomt ons allemaal. Het is vreemd dat dit geen verplicht vak is aan de hogescholen noch aan de universiteiten, behalve aan de VUB’, constateert Distelmans. ‘De meeste artsen weten niet goed hoe ze moeten omgaan met het levenseinde van hun patiënten en hoe ze waardig sterven

concrete inhoud kunnen geven, noch hoe ze euthanasiewet moeten toepassen.

Daarom is LEIF (LevensEinde Informatie-Forum) gestart met een vijfdaagse opleiding voor artsen, nadien uitgebreid voor verpleegkundigen, psychologen, maatschappelijk assistenten en andere zorgverleners. Palliatieve teams vind je tegenwoordig in verschillende woonzorgcentra en ziekenhuizen. Vermeldenswaard is het baanbrekend initiatief van Zuster Leontine. De toenmalige directrice heeft in 1991 in het Sint-Janshospitaal in Brussel de allereerste palliatieve eenheid opgericht voor terminale patiënten die niet thuis konden blijven.’

Inmiddels bestaat LEIF 20 jaar en komen er cursisten van over het hele land. Er is een hulplijn voor wie vragen heeft over het levenseinde. Om de informatie dichterbij de burger te brengen, is er naast ons hoofdkwartier in Wemmel nu in elke provincie een LEIF-punt. LEIF bracht LEIFPLAN uit dat informatie geeft over wat je vooraf kunt plannen met wilsverklaringen. De brochure bevat een vijftal wilsbeschikkingen conform met de wetten. Ze is gratis in elke apotheek te verkrijgen.’

‘Voor de uitklaring van complexe vragen over het levenseinde kan men in ons expertisecentrum terecht bij het ULteam, met professionals uit meerdere disciplines. Kortom, ons Expertisecentrum Waardig Levenseinde W.E.M.M.E.L brengt veel informatie en kennis bij elkaar. ●

De eerste vijf lezers van RandKrant die naar LEIF bellen (078 15 11 15) krijgen een gratis exemplaar van het boek *Ons levenseinde humaniseren*.

EN A lifelong advocate for a dignified end

‘Belgium has every reason to be proud of its record on this score, as it is the only country in the world where patient rights, palliative care, and euthanasia are enshrined in law,’ says professor Wim Distelmans. He is the driving force behind the Dignified End-of-Life Care Centre of Expertise, the only one of its kind in Belgium and Europe. He is now sounding the alarm because the palliative home care sector is in dire straits and needs additional funding in the short term. A member of the palliative care support team at Brussels University Hospital, the 71-year-old oncologist, has been a staunch advocate for palliative care and a dignified end of life throughout his career. Our interview with him took place at the TOPAZ day centre in Wemmel, which is home to several organisations lending support to terminally ill people and helping to preserve their dignity during their last days.

© ft

①

De Rand ontsnapt aan wateroverlast

VLAAMSE RAND De Vlaamse Rand is de overvloedige waterval van begin dit jaar relatief goed doorgekomen. In de Denderstreek daarentegen stonden sommige gebieden dagenlang blank. Provinciegouverneur Jan Spooren heeft samen met de provinciale veiligheidsceel van Vlaams-Brabant een evaluatie gemaakt van de wateroverlast van begin januari. Daarbij werden in Halle-Vilvoorde vooral twee gemeenten in de Denderstreek, Affligem en Liedekerke, zwaar getroffen. De Denderstreek blijft heel gevoelig voor wateroverlast. Volgens experts heeft dat te maken met het heuvelachtige landschap en het feit dat heel wat sluizen en stuwen verouderd zijn. Het is daar nog altijd wachten op afdoende maatregelen.

De Zennevallei bleef grotendeels gespaard. Volgens burgemeester Jan Desmeth (N-VA) van Sint-Pieters-Leeuw is duidelijk gebleken dat de investeringen in zijn gemeente renderen. 'Dankzij de investeringen van de afgelopen jaren zijn we aan het ergste ontsnapt', zegt Desmeth. 'In natuurgebied Het Volsembroek is tussen de 160.000 en 170.000 kubieke meter water opgevangen. Dat water zou tot zes jaar geleden in de straten van Zuun en Negenmanneke hebben gestaan.'

Wat het crisisbeheer in Vlaams-Brabant betreft, is gouverneur Jan Spooren tevreden. 'Er was een goede samenwerking tussen alle partners: interventiediensten, waterbeheerders, gemeentebesturen en onze diensten', vindt Spooren. 'Materiaal werd vlot uitgewisseld, zodat er doeltreffend kon worden ingespeeld op de noden en behoeften in de getroffen gemeenten. Op cruciale plaatsen werden pompen snel ingezet en de voorraad zandzakjes aangevuld.'

Toch moeten er volgens Spooren ook lessen worden getrokken. 'We willen een aantal interne procedures aanpassen om informatie nog sneller te kunnen delen. De lokale besturen en interventiediensten hebben duidelijk geleerd van de evaluatie en bijsturing van de overstromingen van juli 2021. De solidariteit tussen de diensten en de burgers maken mij zeer trots. Die veerkracht kan nog worden vergroot door burgers nog meer bewust te maken van de preventieve en reactieve acties die zij bij wateroverlast kunnen ondernemen', besluit de provinciegouverneur. 'Hoe meer we de handen in elkaar kunnen slaan, hoe beter we in de toekomst de wateroverlast het hoofd kunnen bieden.' - TD

Tekort aan huisartsen

VLAAMSE RAND Zo goed als alle gemeenten in de Vlaamse Rand kampen met een groot tekort aan huisartsen. Daarom pleit cd&v voor de opheffing van de federale quota op het aantal studenten geneeskunde. De partij verwijst hierbij expliciet naar de preciaire situatie in de Rand. 'Wie ziek is, vindt almaar moeilijker een huisarts', zegt cd&v-voorzitter en Vilvoordenaar Sammy Mahdi. 'Wachtlijsten, een patiëntenstop, vele kilometers rijden voor een huisarts,... het is bijna normaal geworden, maar het zou dat nooit mogen zijn. Federaal minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) lanceerde al een aantal initiatieven, maar er is veel meer nodig om het probleem aan te pakken.' Cd&v wil onder meer dat de federale quota voor de opleiding geneeskunde minstens tijdelijk worden opgeheven. 'Zo kan Vlaanderen zelf op basis van de noden bepalen hoeveel studenten er met de studie geneeskunde kunnen starten. De federale quota op de instroom van studenten zijn achterhaald: de zorgnoden nemen toe, de samenleving vergrijsd, artsen werken op een andere manier dan vroeger, er komen veel pensioneringen aan. Hierop moeten we kunnen inspelen. Bij de aanvang van de opleiding willen we plaatsen voorbehouden voor studenten die zich ertoe verbinden om, na ze zijn afgestuurd, voor een bepaalde termijn te werken in de meest huisartsarme zones of in gebieden die risico lopen op huisartsentekorten.' - TD

© dt

© dl

Tweede leven voor babyspullen

VILVOORDE In het START.huis in de Leuvensestraat in Vilvoorde is onlangs een concept store van Babybarn opengegaan. Dat is een verhuurplatform voor babyspullen. 'Babyspullen hebben vaak een korte levensduur. Ze worden maar enkele maanden gebruikt vooraleer ze weer worden opgeborgen', legt oprichter Maxim De Cock uit. 'Het verhuurplatform bestond tot nog toe enkel online. Dankzij de concept store in Vilvoorde kunnen ouders die grotere of duurdere stukken willen huren, de producten nu eerst fysiek komen bekijken. Je kan bij ons ook terecht voor advies over de producten en ook over hoe je een duurzame geboortelijst samenstelt.' Babybarn is elke zaterdag open, na afspraak ook op weekavonden. - TD

www.babybarn.be

Wandelzoektochten

VLAAMS-BRABANT Journalist en natuurliefhebber Luc Vander Elst heeft met zijn collega An Rekkers opnieuw een doe-boek gemaakt met tien wandelzoektochten in evenveel Vlaams-Brabantse gemeenten. Dit keer leidt het boek je naar twee gemeenten in de Vlaamse Rand, Beersel en Grimbergen, en verder ook naar Aarschot, Bierbeek, Galmaarden, Geetbets, Glabbeek, Keerbergen, Opwijk en Ternat. 'Per wandeling zijn er veertig opdrachten', vertelt Vander Elst. 'De wandelzoektochten zijn een pure streekverkenning waarbij je interessante weetjes meekrijgt over cultuur, geschiedenis en verrijkende achtergronden over de plek waar je doorheen wandelt. Heel wat wandelaars gaven aan met de zoektochten veel onbekende en verborgen pareltjes te hebben ontdekt, zelfs in hun eigen gemeente.' Elke wandeling is 6 tot 9 km lang. 'Alle routes zijn in detail beschreven en via RouteYou.com kun je de routes ook allemaal downloaden. Het doe-boek is goed voor minstens tien dagen vakantieplezier in eigen land.' De wandelzoektochten lopen van eind maart tot november 2024. - TD

www.luna-tics.be

© fc

DE MAAND

- De Koninklijke Harmonie Vlaams en Vrij uit **Houtem** viert haar 125e verjaardag.
- Het Heldenplein in **Vilvoorde** wordt opgewaarderd met onder andere het aanplanten van 50 klimaatbomen, groenzones, halteluiders aan de busbanen en een nieuwe plek voor het Boerenpaard van Rik Poot.
- De luchthaven van tennisclub Tenza in **Zaventem** is na een stroompanne ingestort.
- De ingrijpende maatregelen van het mobiliteitsplan in **Strombeek-Bever** zijn ingevoerd. Het gaat om het 'knippen' van straten, het invoeren van eenrichtingsverkeer en het omdraaien van rijrichtingen om doorgaand sluisverkeer uit het centrum te weren.
- Voetbalclub **Asse-Zellik** wil fusioneren met derde provinciale Juve Mollem om samen één grote club te vormen.
- In **Zaventem** voeren de provincie Vlaams-Brabant en de gemeente erosiebestrijdingswerken uit ter hoogte van Ter Wilgen/Dorsershof en de wijk Jean Monnet.
- In **Sint-Pieters-Leeuw** zijn het nieuwe lokaal dienstencentrum De Wilg en kinderdagverblijf Brabbelbos op de Wilgenhofsites geopend.
- De rechtbank van eerste aanleg beslist dat de federale regering uiterlijk binnen de zes maanden nieuwe vliegroutes moet uitwerken van en naar Brussels Airport in **Zaventem**.
- **Vilvoorde** wil samen met het CAW twaalf noodwoningen langs de Harensessesteenweg bouwen.
- **Machelen, Vilvoorde, Grimbergen, Meise, Wemmel, Steenokkerzeel** en Kortenberg geven een negatief advies voor de nieuwe omgevingsvergunning van Brussels Airport.

- Er komt deze zomer geen gezinsfestival WonderWeekend meer in de Plantentuin van **Meise** omdat het niet rendabel is.
- De politiezones **Asse, Merchtem**, Opwijk, **Wemmel** (AMOW), **Dilbeek** en Ternat, Affligem, Roosdaal, Liedekerke (TARL) onderzoeken een fusie van de politiezones.
- De Vlaamse regering zet het licht op groen voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de herinrichting van het noordelijke deel van de Ring.
- Toerisme Vlaams-Brabant start, samen met Horal en de lambiekbrouwers, het digitale platform Lambiekland op.
- De tijdelijke tentoonstelling ReThinking Collections met de focus op herkomstonderzoek van bepaalde collecties in het Africamuseum in **Tervuren** loopt tot 29 april.
- 16% van de kleuters in Vlaams-Brabant heeft extra taalondersteuning nodig om succesvol het eerste leerjaar te kunnen starten. In de Vlaamse Rand is dat 22%.
- In **Grimbergen** zijn de werken voor de (her)aanleg van twee voetbalvelden met kunstgras aan de voetbalsite Ter Wilgen begonnen. Kostprijs: 1 miljoen euro.
- 84 scholen in de Vlaamse Rand krijgen ruim 3,6 miljoen euro voor extra lesuren Nederlands.
- **Grimbergen** en **Meise** roepen de Vlaamse regering en De Lijn op om werk te maken van een betrouwbaar, frequent en toegankelijk openbaar vervoer.
- Vlaanderen investeert 1,16 miljoen euro in vijf groene projecten voor de vergroening van de Vlaamse Rand in **Merchtem**, **Sint-Stevens-Woluwe**, Affligem, **Beersel** en **Koningslo**.
- De provincie Vlaams-Brabant voert dringende herstellingen uit aan waterlopen die getroffen werden door de wateroverlast van begin januari. Het gaat onder andere om een noodherstelling aan de oevers van de Tangebeek in **Vilvoorde**.
- Eén op de vijf werknemers in Vlaams-Brabant gaat met de fiets naar het werk. - JH

© ic

Samen zingen

WEMMEL/SINT-GENESIUS-RODE/WEZEMBEEK-OPPEM

Als we nu eens anderstalige nieuwkomers op een podium samenbrengen om in koor Nederlandse liedjes te zingen? Uit dat eenvoudige maar krachtige idee ontstond zo'n negen jaar geleden een muzikaal theaterproject. Vandaag kan je opnieuw van die bijzondere mix genieten tijdens de voorstelling *Dag vreemde man*, naar het iconische liedje van Ann Christy. 'We kozen voor swingende en tragere nummers, dertien in totaal, waaronder *Gelukkig zijn* van Raymond van het Groenewoud, *Ik mis je zo* van Will Tura, *Avond* van Boudewijn de Groot, *Leef* van André Hazes,... Stuk voor stuk toegankelijke, hartverwarmende nummers. Het ontroert me nog steeds om te zien hoe mensen elke repetitie opnieuw groeien als zanger en als mens. Dat we dat kunnen teweegbrengen, geeft mij energie', zegt regisseur Peter Schoenaerts. 'Het is knap dat we bepaalde stereotiepe denkbeelden kunnen doorbreken. Dat anderstaligen zo mooi in het Nederlands zingen en over hun leven vertellen, werkt verbindend. Na het optreden zie je vaak hoe er contacten ontstaan tussen anderstaligen en Nederlandstaligen.' - ND

Dag vreemde man

Theater van A tot Z

DI - 19 MAA - 20.30

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

WO - 20 MAA - 20.00

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DI - 26 MAA - 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

De schatkamer van de smaak

VLAAMS-BRABANT De vzw Streekproducten Vlaams-Brabant viert dit jaar zijn 25e verjaardag. Al een kwarteeuw verenigt het platform, onder de vleugels van de provincie Vlaams-Brabant, producenten van streekproducten, horeca-uitbaters, gemeenten en andere partners. 'Intussen telt onze organisatie 321 leden, onder wie meer dan 200 Vlaams-Brabantse streek- en hoeveproducenten', vertelt voorzitter Paul Vlemminckx. 'Momenteel zijn er 66 verkooppunten. Straffe Streek organiseert ook promotieacties om de culinaire schatkamer op de kaart te zetten. Denk maar aan de Markt van de Smaak, die telkens een succes is.' Volgens Tom Dehaene (Cd&v), gedeputeerde voor streekproducten en landbouw, hebben streekproducten alleen maar voordelen. 'Je steunt de lokale economie en dat komt de hele regio ten goede. Lokale streekspecialiteiten zijn kwaliteitsproducten, duurzaam en ambachtelijk gemaakt, en met beperkte voedselkilometers. En vooral: hoeve- en streekproducten zijn lekker en je hebt keuze genoeg.' - TD

De vlucht van de oievaars

DILBEEK Alain Vanclooster uit Dilbeek verzamelde sinds het begin van de oorlog in Oekraïne in februari 2022 een reeks getuigenissen van oorlogsvluchtelingen die in de Zennevallei en het Pajottenland belandden. Zestien daarvan bundelde hij in het boek *De vlucht van de oievaars*. Vluchtelingen uit Oekraïne beschrijven daarin hoe ze de oorlog beleefden, hoe ze erin slaagden om te vluchten en wat dat met hen deed. 'Eens ze veilig in België waren, moesten ze zich aanpassen aan een heel nieuw leven', vertelt Vanclooster. 'Andere gewoonten en gebruiken, een andere taal... Echt niet eenvoudig. Voor velen van hen is het een groot vraagteken of en wanneer ze ooit naar hun land zullen kunnen terugkeren.' - TD

De vlucht van de oievaars is online te koop bij uitgeverij Partizaan op www.partizaan.be of te bestellen bij de boekhandel.

‘Koffie met kardemom is het hoogtepunt van de dag’

Wie Rand heet, moet in RandKrant! Rand Helawi (24) woont in Wemmel en is vertaalster en dichteres.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Rand Helawi is geboren in Brussel, haar ouders komen uit Syrië. Talen zijn haar passie. Ze heeft verschillende literaire publicaties op haar naam staan. Haar gedichten werden onder andere gepubliceerd in het literaire tijdschrift Deus Ex Machina, Het Liegend Konijn, Meander en Het Gezeefde Gedicht. Haar inspiratie als dichteres haalt ze uit kleine dingen en de actualiteit.

Wat kan jij dat veel andere mensen niet kunnen?

‘Ik heb een vlotte pen. Ik schrijf poëzie over gebeurtenissen die ik niet zelf heb meegeemaakt. Veel van mijn gedichten gaan over oorlog en vluchtelingen, terwijl ik dat zelf niet heb ervaren. Ik kan goed de pijn van de ont-heemding onder woorden brengen. Ik leer ook snel een nieuwe taal. Momenteel heb ik zes talen onder de knie: Nederlands, Frans, Engels, Duits, Arabisch en Italiaans. Het Turks staat op mijn to-do lijstje. Wie weet welke andere talen volgen er nog?’

Wanneer ervaar je echte geluksmomenten?

‘Wanneer ik vloeiend word in een nieuwe taal. Ik word heel blij als een persoon denkt dat ik een moedertaalspreekster ben van

een taal terwijl dat niet zo is. Ik vind het ook superfijn om tijd door te brengen met mijn vriendinnen. Het liefst ga ik met hen iets eten in een restaurant waar ik nog nooit naartoe ben geweest. Ik ontdek graag nieuwe plekken. Ik probeer van de kleine dingen te genieten. Syrische koffie met kardemom drinken, is het hoogtepunt van de dag.’

Wat maakt je ongelukkig?

‘De oorlogen en hongersnoden in de wereld waar niemand iets tegen doet, genocides die plaatsvinden, onrecht,... Er valt best veel op te sommen. Ik probeer het nieuws zo veel mogelijk te vermijden, maar dat niet lukt altijd.’

Welke jonge mens bewonder je en waarom?

‘Luca Lampariello, een Italiaanse polyglot die vijftien talen spreekt. Hij beheerst elke taal op een hoog niveau en heeft helemaal geen accent. Dat bewonder ik.’

Welk voorwerp zou je niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘Ik heb een klein notitieboekje waarin ik ideeën en losse zinnen krabbel als iets in me opkomt. Dat notitieboekje heb ik altijd bij me

als ik gedichten schrijf. Niemand mag in dat boekje kijken. Het is uiterst persoonlijk.’

Wat is het beste dat de digitale wereld heeft voortgebracht?

‘Dat je makkelijk contact kunt hebben met mensen uit een ander land. Ik houd contact met mijn familie via WhatsApp. Als dat niet bestond, zou ik niet weten hoe het met hen gaat.’

Wat wil je later worden?

‘Ik ben altijd op zoek naar een betere ik. Ik wacht niet op later. Maar sommige dingen vragen tijd en heb je zelf niet in de hand. Zo wil ik bijvoorbeeld heel graag een eigen gedichtenbundel uitgeven bij een prestigieuze uitgeverij, maar daarvoor is de tijd nog niet rijp. Ook wil ik graag poëzie vertalen en een echte polyglot worden. Aan dat laatste werk ik elke dag.’

Wat was er vroeger beter?

‘Veel zaken. Het eerste waar ik aan denk, is de impact van de smartphone op ons leven. Er wordt niet meer écht gepraat. Familiale banden verzwakken; kinderen groeien eerder in crèches op dan thuis. Er was vroeger meer respect voor ouders of ouderen in het algemeen. Het leven was simpeler.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Het park van Wemmel. Het is de ideale plek om rustig een wandeling te doen rond de vijver of op een bankje te zitten met iets lekkers. In de zomer sproeit de fontein en zie je mensen vissen en kinderen een elektrisch bootje besturen. Ook de witte eendjes in het water of op het gras maken het park heel gezellig. Ik ga er vaak naartoe als ik inspiratie zoek.’ ●

België is een wapenland

Nils Duquet (43) uit Zellik is directeur van het Vlaams Vredesinstituut. Hij doet onderzoek naar vuurwapens: wapenbezit, wapengeweld, de illegale handel, hun rol in conflicten,...

TEKST Anne Peeters - FOTO Filip Claessens

Anders dan bijvoorbeeld in de VS hebben hier weinig burgers een revolver op zak of een geweer in huis. Staat wapengeweld voor de meeste mensen niet ver van hun leefwereld?

‘Mensen komen vaker in aanraking met wapens dan je zou denken. Ik spreek uit eigen ervaring: als jonge gast ben ik ooit overvallen. De aanslagen van de laatste jaren tonen aan dat wapens in de buurt hebben een gevaar is. Een gevaar dat we moeten aanpakken zodat wapens niet in de verkeerde handen terecht komen. In de handen van terroristen of drugscriminelen. Het wordt soms zelfs heel persoonlijk. Bij de aanslag tijdens de voetbalwedstrijd België-Zweden op 16 oktober vorig jaar zat ik met mijn zoon van elf in het stadion. Ik heb al jaren onderzoek gedaan naar terroristisch wapengeweld en, terwijl ik daar zat met mijn kind, vlogen er een hele reeks scenario’s door mijn hoofd. Toen we dan eindelijk weg mochten, was ik blij dat we laat konden vertrekken. Mijn zoon was liever eerder naar huis gegaan, ik wou vooral veilig blijven zitten. Je ziet een groot aantal politieagenten in de hoogste staat van paraatheid een mensenmassa in veiligheid brengen. Dan voel je die confrontatie, de dreiging van geweld. Het lijkt veraf, maar opeens komt het heel dichtbij.’

‘Terrorisme is overal. Sinds 9/11 is alles

veranderd. Alle zekerheden die we wereldwijd dachten te hebben, stonden ineens op losse schroeven. In 2001 was ik nog aan het studeren en verbleef ik een tijdje in de VS. Net op 9/11 zou ik van Minnesota naar New York vliegen... Die gebeurtenis heeft een enorme impact gehad. De oorlog in Afghanistan is begonnen, niet veel later de oorlog in Irak. Dat heeft me mee gevormd tot wie ik nu ben. In de VS ben ik ook even actief geweest in de vredesbeweging. De rol van de olie-industrie in het conflict in Irak was een *trigger* voor mij. Hoe en waarom speelde dat een rol bij andere conflicten in landen die minder in de media komen? Zo is mijn onderzoek over de rol van olie in de conflicten in Sub-Sahara Afrika begonnen.’

Je doet onderzoek naar vuurwapens en hun effect op de samenleving. Ben je daarom sociologie gaan studeren?

‘Helemaal niet. Ik ben in Vilvoorde geboren en in Zellik opgegroeid, ben naar school gegaan in Laken en op mijn 18e naar de VUB. Mijn masterthesis sociologie ging over de relatie tussen de muziekvoorkeuren van jongeren en hun politieke attitudes. Ik was toen veel meer bezig met jongerencultuur. Ik vind het nog steeds een interessant thema, maar daarna ben ik politieke wetenschappen gaan studeren en is mijn focus naar de

internationale politiek gegaan. Ik raakte geïnteresseerd in de conflicten in Afrika. Ik werkte aan het departement sociologie van de VUB rond de schoolloopbaan van jongeren, maar tegelijkertijd was ik bezig met mijn eigen *hobby-onderzoek* naar de conflicten in Sub-Sahara Afrika en de olie-industrie. Zo kwam ik op een conferentie de directeur van het Vredesinstituut tegen, dat op dat moment werd opgericht. Hij signaleerde me een vacature, ik stelde mij kandidaat en voilà ik werd de allereerste onderzoeker van het instituut. In 2006 was dat.’

Je was er al bij sinds de start...

‘... en nu ben ik zelfs directeur. (*lacht*) Doorheen de jaren is de opdracht van het instituut steeds breder geworden. In 2004 zijn we bij decreet opgericht door het Vlaams parlement. Het was het moment dat de bevoegdheid voor de controle op de wapenexport van het federale niveau naar de deelstaten werd overgeheveld. Het Vlaams parlement

“Jonge mensen begrijpen dat vrede veel meer is dan enkel de afwezigheid van wapens of conflicten.

wilde een expertisecentrum dat hen kon helpen met deze nieuwe materie. Bij parlementaire discussies kwam naar voor dat men rond meer dan enkel de controle op de wapenexport wilde werken. Het zou ook moeten gaan over vrede en preventie van geweld. De eerste jaren lag de focus op wapens omdat het instituut net daarvoor was opgericht. We zijn nog steeds bezig met onderzoek naar wapenexport, illegale wapenhandel en vuurwapengeweld, maar de laatste jaren doen we ook onderzoek naar geweld in de eigen samenleving. Hoe zit het met polarisering, radicalisering, groepsge geweld? We zijn ook veel actiever op het vlak van vredeseducatie. Hoe moet je omgaan met conflicten in de klas, bijvoorbeeld? Dat onderzoek proberen we naar de rest van de samenleving over te brengen, want als je impact wil hebben, moet je verder kijken dan het beleid. Dat maakt de werkdruk groter, maar we hebben een goed team van gedreven onderzoekers en medewerkers die invloed willen hebben en de samenleving beter willen maken.’

FR La Belgique est un pays à armes

‘Notre pays a une mauvaise réputation en matière de détention illégale d’armes. La Belgique est un pays à armes car nous fabriquons des armes à feu depuis des centaines d’années et le taux de possession d’armes est assez élevé. Il y a relativement beaucoup de gens qui savent manier les armes, ce qui explique pourquoi les gens à la recherche d’armes criminelles se rendent souvent en Belgique pour y acquérir des armes qui serviront à commettre des attentats dans d’autres pays. Nous savons que certaines des armes utilisées lors des attentats de Paris en 2015 ont transité par la Belgique. Plus d’armes, plus de fusillades, plus d’insécurité dans le monde criminel,... Le grand défi est d’arrêter ce cercle vicieux. La lutte contre le marché illégal des armes nécessite des efforts soutenus.’

Het Vredesinstituut nomineert elk jaar de kandidaten voor de Nobelprijs voor de Vrede. Geen makkelijke opdracht?

‘Inderdaad. Maar we doen dat niet alleen. Sinds een aantal jaren vragen we leerlingen uit het middelbaar onderwijs om mee na te denken over wie zo’n nominatie verdient. Hoe werkt een Nobelprijs-nominatie? Wat betekent dat, vrede? Dit jaar kwamen een 70-tal leerlingen van 16-17 jaar naar het Vlaams parlement om in discussie te gaan, een shortlist te maken en uiteindelijk te beslissen wie we zouden voordragen. Het is Intersos geworden, een organisatie die essentiële hulp biedt in humanitaire noodsituaties en conflictgebieden. Jonge mensen begrijpen dat vrede veel meer is dan enkel de afwezigheid van wapens of conflicten. Het gaat over het creëren van de juiste omstandigheden waarin mensen vrij hun eigen levenskeuzes kunnen maken. Dat is positieve vrede.’

Wereldvrede lijkt verder weg dan ooit. Maak jij je zorgen over de wereld die je straks achterlaat aan je kinderen?

‘Ja. In sommige gebieden is de toestand verschrikkelijk, denk maar aan Israël-Gaza, Oekraïne, Jemen, Soedan,... Ik maak me daar grote zorgen over en denk dat we er iets aan moeten doen. Met het Vredesinstituut proberen we te zorgen dat er stappen voor een meer vreedevolle wereld genomen kunnen worden. Dat is een werk van lange adem. Je kan ontgoocheld raken, maar je ziet ook dat veel kleine stapjes samen echt wel een verschil kunnen maken. Wat kan het kleine Vlaanderen doen? We kunnen de oorlog in Oekraïne of de gevechten in Gaza niet in een-twee-drie stoppen, maar we kunnen onze bevoegdheden wel gebruiken om samenlevingen weerbaarder te maken tegen conflicten. Bevoegdheden zoals onderwijs, jeugd, cultuur, media, economie, onroerend erfgoed, ontwikkelingshulp,... kan je gebruiken om een samenleving te versterken voor positieve vrede. We beseffen dat niet genoeg. In onze Belgische staatsstructuur zijn de deelstaten niet alleen bevoegd in eigen land, maar ook in het buitenland. Vlaanderen kan bijvoorbeeld stappen zetten om samen te werken op het vlak van onderwijs. Zo kunnen we de Oekraïense samenleving mee draaiende houden. Straks hebben ze daar ingenieurs,

psychologen, leerkrachten nodig om hun land weer op te bouwen. We kunnen meer doen dan nu gebeurt. Het Vredesinstituut kan op een onderbouwde manier zo veel mogelijk wegen uitstippelen om iets te doen.’

Is België een wapenland?

‘We hebben een strenge wapenwetgeving in de lijn van de Europese richtlijn. Dat betekent dat mensen met een risicoprofiel zo veel als mogelijk weg worden gehouden van wapenbezit. Niet alleen criminelen, maar bijvoorbeeld ook mensen die bekend staan voor huiselijk geweld of een alcoholprobleem. Gelukkig maken we relatief weinig ongelukken, moorden of misdaden met legale wapens mee. Mensen die legaal niet aan een wapen geraken, proberen dat soms op een illegale manier. Dan heb je méér nodig dan een goede wapenwetgeving. Je moet ervoor zorgen dat je die wetgeving kan handhaven. Dat betekent gespecialiseerde politiediensten voldoende capaciteit geven om internationaal samen te werken, zodat die wapens niet in België terecht komen.’

‘Wanneer het gaat over illegaal wapenbezit heeft ons land een slechte reputatie. België is een wapenland, we maken hier al honderden

jaren vuurwapens en het wapenbezit is vrij hoog. Er zijn relatief veel mensen die weten hoe ze met wapens moeten omgaan, met als gevolg dat mensen die criminele wapens zoeken vaak in België terecht komen en hier wapens kopen om aanslagen te plegen in andere landen. We weten dat een deel van de wapens die in 2015 bij de aanslagen in Parijs zijn gebruikt via België is gepasseerd.’

‘Op Europees vlak is de strijd tegen de illegale wapenhandel een absolute prioriteit. In België was dat tot voor kort niet zo. Met de aanslag op de Zweedse voetbalsupporters en de nieuwe minister van Justitie is dat stilaan aan het keren. Jarenlang was dat niet het geval en werden de bevoegde diensten afgebouwd in plaats van versterkt. Het gevolg is dat niet alleen de grote criminelen, maar ook jonge gasten, die nog niet zoveel op hun kerfstok hebben, makkelijker toegang krijgen tot wapens om zichzelf letterlijk omhoog te schieten in de criminele hiërarchie. Meer wapens, meer schieten, meer onveiligheidsgevoel in de criminele wereld,... De grote uitdaging is deze vicieuze cirkel te stoppen. Om de illegale wapenmarkt onder controle te krijgen, moeten we volgehouden inspanningen doen.’ ●

📍 NAAM Nils Duquet – WOONPLAATS Zellik – BEROEP directeur Vlaams Vredesinstituut

Wolfspuiten Dilbeek

Topnatuur met werk aan

De Wolfspuiten in Dilbeek zijn bij natuurliefhebbers en wandelaars al vele jaren een begrip. Dit Natura 2000-gebied, in de schaduw van de Westrand, bevat een diversiteit aan soorten en biotopen die in de Rand en ver daarbuiten zijn gelijke niet kent.

TEKST Herman Dierickx – FOTO Filip Claessens

De Natura 2000-gebieden zijn zowat de kroonjuwelen van de Europese natuur. Dat de Wolfspuiten met al zijn diversiteit is opgenomen in de lijst van Europese beschermde gebieden verbaast niet. Het is belangrijke Europese topnatuur. De vraag is: hoe is het er vandaag mee gesteld? Dan blijkt dat er een verschil bestaat tussen droom en werkelijkheid.

Leefgebieden en soorten

Vorige maand meerden we aan in het Dorent-Nelebroek in Vilvoorde en Zemst, vandaag gooien we onze trossen los voor een verkenning in de Wolfspuiten in Dilbeek. Dit voormalige, bijna honderd hectare grote zandsteenwinningsgebied heeft ongelooflijk veel ecologische troeven. Er zijn heel wat verschillende bodemtypes te vinden, het reliëf is uitzonderlijk voor de Rand, en het watersysteem van deze natuurzone is er eentje om u tegen te zeggen.

De Europese bescherming van Natura 2000 behelst zowel leefgebieden of biotopen als soorten. Om met deze laatste te beginnen: het gaat om verschillende vlermuizensoorten die hier voorkomen (alle vlermuizen in Vlaanderen zijn beschermd), de ijsvogel en de eikelmuis. Die leven in biotopen als ruigten en zomen, bosranden, glanshaver- en vossenstaarthooiden, Atlantische zuurminnende beukenbossen of een ander type beukenbos. Zowel de soorten als de biotopen zijn Europees beschermd en

om de zes jaar is er een controle om na te gaan hoe het staat met de kwaliteit en status.

Bij deze jongste oefening in 2019 valt onmiddellijk op dat stikstof ook hier speelt. Voor de vermelde bos- en graslandtypes is de stikstofinwaai vanuit de omgeving te hoog. Dat betekent dat de vegetatie zich niet optimaal kan ontwikkelen. Het belangrijkste probleem is verzuuring, waardoor plantensoorten die geen stikstof verdragen, en dat zijn ze bijna allemaal, achteruit gaan. Resultaat: een algemene vermindering van soorten en biotopen.

Met eigen ogen

Te theoretisch? Helemaal niet. Ter plaatse kan je dit allemaal vaststellen. De toegenomen groei van bramen en brandnetels in de bossen is zeer zichtbaar, samen met de opkomst van andere ruigtesoorten zoals enkele dominante grassen. Zolang de tendens niet keert, blijft de levenskwaliteit voor mens, plant en dier achteruitgaan.

Meer nog: anno 2024 ontbreken veel soorten in de leefgemeenschappen die hier al eeuwenlang aanwezig zijn. Dat komt omdat negatieve invloeden van buitenaf er de voorbije decennia zwaar hebben ingehakt en dat nog steeds doen. Tel daar nog enkele andere kwalen bij als verdroging, de opkomst van exoten zoals Japanse duizendknoop, smalle waterpest en grote waternavel, overbegrazing en te veel recreatie, en het plaatje

is compleet. Of nee, toch niet. Het toetje dat er nog bij moet is niet min, en dat is de al bij al niet zo goede maar gelukkig wel gestaag verbeterende waterkwaliteit.

Geen evidente oefening

Terreinbeheerder Agentschap Natuur en Bos (ANB) tracht al de problemen op te lossen, maar dat kan uiteraard niet in een vingerknip. Daarvoor is de problematische situatie al veel te lang aan de gang, en zijn de meest voor de hand liggende oplossingen niet altijd de maatschappelijk meest haalbare. Dat is op veel plaatsen in Vlaanderen zo, maar intussen blijven de problemen wel actueel en blijft het habitat- en soortenverlies doorgaan.

Met het Natura 2000-netwerk moet de natuur een meer prominente plaats krijgen, en dat is in de Wolfspuiten niet anders. Maar tegelijk is het de bedoeling om te voorzien in voldoende wandel-, fiets- en joggingpaden, moeten de graslanden beheerd geraken en de waterhuishouding op orde gebracht. Dat alles combineren in de meest efficiënte setting waarbij je alles en iedereen tevreden houdt, is geen evidente oefening voor de beheerder. Veel instanties kijken naar de resultaten op het terrein en daar valt altijd wel wat op aan te merken. Intussen blijft de natuur uiterst kwetsbaar in een gebied als dit. Het bereiken van een voldoende kwalitatief Natura 2000-gebied lijkt soms wel eens op de twaalf werken van Hercules. ●

Natuur stopt niet aan de gewestgrens

In het Kerremanspark in Asse vind je, pal op de grens met Brussel, Eriks boomgaard. De Molenbeek vormt daar de grens tussen de twee gewesten. Dat een boomgaard naar iemand wordt vernoemd, gebeurt niet zo vaak. In dit geval is het meer dan terecht.

TEKST Luc Vander Elst - FOTO familie Meerschaut

De boomgaard werd vernoemd naar Erik Meerschaut, een markante figuur. In de streek bekend als natuurgids, maar vooral als voorvechter van natuur, open ruimte en een beter leefmilieu. Als geen ander kon hij de Rand en Brussel verenigen.

Erik werd op 16 juni 1942 in Gent geboren, bracht zijn jeugd door in Afsnee aan de Leie en zakte na zijn studies economie aan de Universiteit Gent af naar Zellik. Daar ging hij aan de slag bij houthandel Betim, eerst als bediende, later als informaticus. Al vrij snel nam hij ook lokale engagementen op voor een betere leefomgeving.

Dochter Karen Meerschaut: 'Mijn vader was altijd al een voortrekker, een beetje een avonturier ook en altijd de organisator, de trekker. Hij kwam van jongs af op voor een betere wereld. Zijn discussiecultuur heeft hij altijd in zich gehad.'

De Rand en Brussel

Ree Masschelein van de lokale Velt-afdeling was van bij aanvang een van zijn medestanders. 'Ik leerde Erik kennen in mijn Davidsfondstijd in 1974. Jong Davidsfonds engageerde zich toen rond leefmilieu. Daaruit groeiden Welga, Arolz en Galm, de eerste milieuverenigingen van Asse die ingingen tegen grootschalige ingrepen die de natuur bedreigden. Telkens was Erik daarbij. Het werd zijn aanzet tot latere acties. Later groeide dat uit tot een afdeling van Natuur-

reservaten en de lokale Natuurpunt-afdeling.'

Erik Meerschaut was lid van de Natuurpunt-afdelingen in Asse en Brussel en bracht mensen uit beide gewesten samen. Radicaal in zijn strijd voor een betere wereld en in zijn opstelling voor natuur en milieu zocht hij toch altijd met veel diplomatie de dialoog op. Hij was een fervente verdediger van de interregionale aanpak van milieugerichte thema's en met zijn charmes kon hij Brussel en de Rand mooi verbinden. Erik was een

“ Erik bezat de charmante kunst om mensen te betrekken en te verbinden.

warme persoon en wou altijd zoveel mogelijk mensen verenigen rond een project dat belangrijk was voor de gemeenschap.

Natuurgids

Ree Masschelein: 'Na zijn vervroegd pensioen in 2000 werd Erik natuurgids en was hij op allerlei vlakken actief, zowel in de Rand als in Brussel. Hij gidste niet alleen wandelingen of begeleidde evenementen, maar volgde ook na zijn verhuis naar Jette alle evoluties in de streek op en zette met veel overtuiging zijn tanden in beleidsdossiers.'

Zo nam Erik in de jaren 1970-1980 actief deel aan het groeiende verzet tegen het doortrekken van de Pontbeeklaan, tegen het

inplanten van een grootwarenhuis op een niet-geschiede plek en rond 2008 tegen de plannen van de VUB om naast het Laarbeekbos een voetbalinfrastructuur aan te leggen. Voor dat laatste schreef hij een eigen visie voor het gebied uit en samen met de gemeente Asse, het regionaal landschap Brabantse Kouters, Velt en Natuurpunt werkte hij die visie verder uit.

Molenbeekvallei

Het speerpunt van zijn acties was 'zijn' Molenbeekvallei en het Kerremanspark. Daarmee trok hij naar de Vlaamse Landmaatschappij en zo ontstond het landinrichtingsproject Molenbeek-Maalbeek, waarbij heel wat groen-blauwe verbindingen werden gecreëerd, die bovendien mooi aansloten op de groen-blauwe realisaties in Jette en Ganshoren.

Hij was kritisch, opmerkelijk, gedreven, strijdvaardig, respectvol, diplomatisch en bezat de charmante kunst om mensen vriendelijk te betrekken en te verbinden.

In 2014 kreeg Erik Meerschaut de diagnose ALS. Tot op het allerlaatste moment bleef hij actief. Toen het uiteindelijk allemaal wat moeilijker ging, heeft hij voor al zijn taken opvolgers gezocht en zijn dossiers minutieus doorgegeven. Hij overleed op 30 mei 2018, een maand voor de officiële opening van 'zijn' heringerichte Kerremanspark en al het groen dat in de omgeving bewaard is gebleven. ●

De onderhuidse stad

Grensgebieden zijn boeiende gebieden, meestal niet kleurloos maar vol contradicties en verrassingen. In *Grensgebieden* gaan we op het terrein op zoek naar hoe mensen omgaan met taal en taalgrens. Deze keer houden we halt in Edingen.

TEKST Koen Demarsin - FOTO Filip Claessens

Tweetaligheid is belangrijk', zegt Sophie. We treffen elkaar in een koffiehuis in het centrum van Edingen. We hebben het over haar stad en over samenleven hier. Ze leeft met haar gezin naar haar principes. 'Edingen is een stad met taalfaciliteiten voor Nederlandstaligen. Mijn man heeft zijn papieren in het Nederlands aangevraagd. Als we in Bever zouden wonen, zouden we hetzelfde doen. Wij staan daar wel op, op de taalfaciliteiten.' Niet zomaar omdat het kan, maar omdat het moet. 'Het zou zonde zijn om dat allemaal verloren te laten gaan. Je zou zot zijn om daar geen gebruik van te maken. Wij zien het als een positief gegeven, het biedt meer opportuniteiten.'

Van het voortbestaan van de tweetaligheid heeft ze een persoonlijke zaak gemaakt. 'We voeden onze kinderen tweetalig op. Thuis spreken wij Frans en Nederlands. Mijn man probeert Nederlands te praten met de kinderen, ik Frans.' Zo leerde ze het zelf van haar ouders en grootouders. Sophie is rond de veertig. Het leven van haar gezin ontploft zich langs de twee kanten van de taalgrens: voetballen en dansen in Bever, de scouts in Edingen, turnen in Bassilly. Wanneer ze de namen van de leiding en van andere kinderen in haar hoofd afloopt en kijkt waar zij vandaan komen, dan lijkt ze lang niet de enige in die positie te zijn. Er blijken in deze buurt nogal wat mensen, die net als zij, bewegen tussen noord en zuid, al vallen ze door hun aanpassingsvermogen niet meteen op.

Taalgrenstrekkers

'Ik heb altijd de taalgrens overgestoken', zegt ze. Ik kan naar Geraardsbergen rijden, naar Halle, Edingen, Ath of Soignies.' Het bewegen tussen talen en culturen is evident voor haar, toch merkt ze een verschuiving. 'Ik heb vrienden in Edingen, maar Geraardsbergen kennen ze niet. Voor sommigen stopt het echt wel aan de grens. Bij de jongere generatie speelt dat ook minder. Ik weet eigenlijk niet of er daar nog heel veel tweetaligen tussen zitten.' Want anders dan voor de oudere bevolking uit de streek lijkt voor de jongeren de openbare taal de enige gebruikstaal geworden: in Sint-Pieters-Kapelle Nederlands, in Edingen Frans, waardoor de dunne overgangszone met het wisselen van de generaties smaller wordt.

Als Sophie en ik buitengaans, loopt ze nog even langs een bevriende winkelierster aan de overkant. Of zij met mij zou willen praten? Ze heeft geen tijd, zegt ze, want ze heeft te veel werk. Of is taal hier na al die jaren toch nog een te gevoelig onderwerp zodat praten met voorzichtigheid gepaard gaat? In tegenstelling tot het omliggende platteland waar protesten beperkt bleven en beslissingen met pragmatiek en gelatenheid gepaard gingen, was Edingen als stad sneller een brandpunt van communautaire controverses en politieke spanning langs de taalgrens.

Dat de bovenlaag in Edingen Franstalig was, was niet nieuw. In de vorstelijke stad speelde Frans al een rol van betekenis, maar

was de stadsadministratie en de bevolking Nederlandstalig. Dat veranderde in de 19e eeuw toen Edingen vervelde tot een stad met een burgerlijke bovenlaag en een Brabantse onderlaag. Tweetaligheid betekende hier lange tijd Edings als stadstaal en Frans als contacttaal en die kon bijzonder complexe vormen aannemen. In zijn studie over de taalgrens rond Edingen deed Urbain Deblander in 1969 een poging om de feitelijke taalgrens in de streek vast te leggen. In de landelijke gebieden lukte dat aardig, in Edingen liep hij vast. Hij stelde dat 'de geografische tweetaligheid er soms zo geaccentueerd is, dat het voor het stadje Edingen bijvoorbeeld onmogelijk werd een kaart op te stellen. Het taalgebruik verschilt er van huis tot huis, soms van persoon tot persoon uit eenzelfde huiskring.'

Cinema

Zolang het rond de geografische taalgrens rustig bleef, zorgde de heikele ligging van Edingen als Henegouwse stad op de taalgrens niet voor noemenswaardige moeilijkheden. Maar toen begin 20e eeuw de taalgrens zelf in het vizier kwam van de binnenlandse taalstrijd bleek haar ligging opeens heel kwetsbaar. Vanaf de jaren 20 maakten taalgrensacties de brede streek gevoelig voor de taalproblematiek en voor de rechten van Nederlandstaligen om in de eigen taal bediend te kunnen worden. In de jaren daarna zagen de Edingenaren de ene na de andere taalgrenstrekker naar hun stad afzakken, met op kop Flor Grammens in 1937 met spraakmakende acties tegen het Fransgezinde bewind dat in het nadeel van de Nederlandstaligen uitviel.

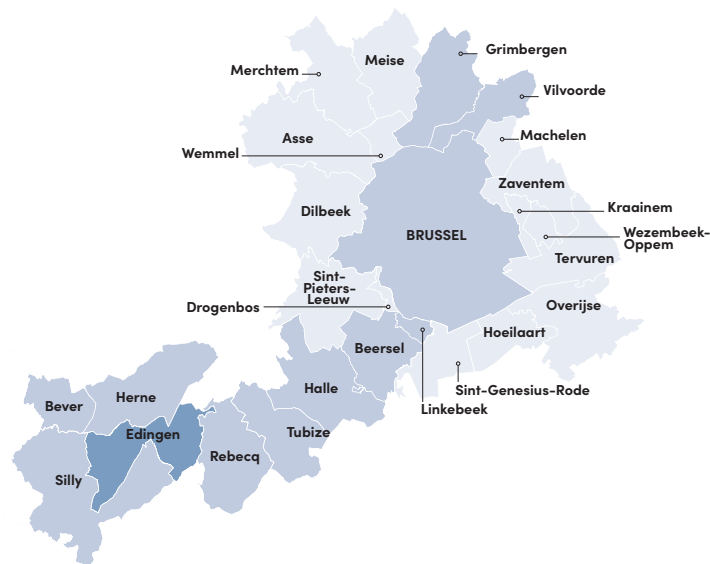
'Grammens was specifiek in deze streek actief. Hij maakte borden tweetalig of trok een streep door het Frans', zegt Michel Faucq, gids in Edingen. Hij woont op enkele tientallen meters van waar Grammens voor het eerst zijn ladder tegen de muur zette en met verf en borstel het eerste straatnaambord overschilderde. 'Dat stak de mensen tegen. Nu nog als je die wegwijzers ziet die beklad zijn. Dat steekt tegen.'

Eind jaren 40 trokken in opdracht van de Belgische regering de officiële taalgrenstrekkers de stad binnen. 'Verroken en Van Crombrugge, ze werden heel slecht ontvangen', zegt Faucq. 'We gaan daar niet mee beginnen met al die cinema, zeiden ze

Die unterschwellige Stadt

In den 1960er Jahren war es nahezu unmöglich, eine klare sprachliche Linie durch / Edingen zu ziehen, und es ist auch fraglich, ob dies heute gelingen würde. Was die Sprachgrenze bedeutet, kommt in Edingen immer noch überspitzt zum Ausdruck: persönliche, kulturelle, soziale und geografische Grenzen verflechten sich wie wechselnde Verbindungs- und Bruchlinien, an denen sich schon viele Sprachgrenzzieher die Zähne ausgebissen haben. Enghien war eine Stadt, die weder verloren noch gewonnen werden konnte, denn sie war nie wirklich brabantisch oder flämisch, aber auch nicht wirklich wallonisch.

de mensen hier. En bovendien, ze kwamen te laat. Het onderwijs was in het Frans en in die jaren had iedereen werk. Dat was geen zaak meer voor de streek, men had dat niet nodig.' In de periode dat Verroken en Van Crombrugge langskwamen, sloot op het plein waar Grammens zijn taalacties begon de Broederschool definitief de deuren. Dat was de laatste plek waar kinderen uit Edingen en omgeving in het Nederlands school konden lopen. 'Vanaf dan was het gedaan met het Nederlands in Edingen', zegt Faucq. Wat overbleef was het Atheneum, maar vooral het statige Sint-Augustinuscollege. Ondanks het wegtrekken van de Broederschool was het vooral de komst van de officiële taalgrens begin jaren 60 en het ontstaan van de gewestgrenzen die maakten dat leerlingen meer in het eigen taalgebied naar school gingen in Halle en Geraardsbergen.

Talentelling

Faucq haalt enkele documenten boven. Het zijn de lijsten met de beruchte bevolkingsstellingen die tot 1947 werden gehouden en waaraan ook fraudegevoelige talentellingen gekoppeld waren. Hij wijst naar de cijfers voor 1947. 'Kijk eens hier in 1846, hoe dat evolueert. Altijd ongeveer in evenwicht. In 1930 vermindert het en na 1947 was het

overwegend Franstalig. Dat zijn aangiften. In werkelijkheid spraken die mensen in de wijken nog altijd Frans als het nodig was en thuis meestal plat Brabants dialect. Dat was bedrog en tegen het belang van de plaatselijke bevolking hé, want mensen in Edingen die een beetje Frans en Vlaams spraken, die hadden voorrang in Brussel bij de post, de spoorweg, overall. Ze waren tweetalig!'

De cijfers tonen het schijnobjectieve getouwtrek om Edingen aan de zuidkant dan wel aan de noordkant van de grens te krijgen. Met de cijfers in de hand voelde iedereen zich bedot, waardoor de talentelling van 1947 mee de directe aanleiding vormde om de precieze ligging van de taalgrens voor goed vast te leggen en de rust in de grensstreek te laten weerkeren. Maar wat goed was voor België, Vlaanderen of voor de lokale burgerij, was niet noodzakelijk goed voor Edingen. De strijd om taal en gebied dwong de Edingenaren om positie te zoeken tussen de talen. Nederlandstaligen voelden zich geroepen om haar Nederlandstalige historische verleden te duiden of haar tweetalige aspect, Franstaligen benadrukten haar zelfevidente Franstalige band en de tweetaligen de tweetalige noodzakelijkheid. En zo is Edingen nog steeds van iedereen.

Toch lijken er vandaag nog maar weinigen

haar tweetalige identiteit écht te verdedigen, en dat meer als een bijkomstigheid dan als een troef uit te spelen. Zo verdween, ondanks de communautaire bombarie, de meertaligheid uit het centrum, vooral sluipend als gevolg van de grotere gebeurtenissen in de achtergrond, en als een langzame kanteling verder naar het zuiden. Soms gebeurde het *en stoemelings*. 'Tot 1997 deden de Kapucijnen een mis in het Nederlands', zegt Faucq. Nu is dat praktisch afgeschaft.' Wat er nog rest van de tweetaligheid lijkt uitgekleeft tot eenvoudige volkse gezelligheid van de Titjes, de volkse bijnaam voor Edingenaren die verwijst naar hun beschermer Johannes De Doper/Jean Baptist en de reus Mettekoe, ongevaarlijk gemaakt door het als nostalgische folklore in te kapselen. Of is dat laatste te simplistisch?

De principes van de Markt

Het stadscentrum op een doordeweekse dag maakt geen al te levendige indruk. Hier en daar houdt een detailwinkel, een boetiekje of een delicatessenwinkel het hoofd boven water, maar algemeen lijkt te gelden wat voor andere provinciesteden geldt: detailhandel maakt plaats voor leegstand of voor goedkope tijdelijke invullingen zoals vapewinkels, barbiershops of tweedehands-winkels die de leegstand vooraf lijken te gaan. Met de leegloop verschaalt ook de stad. De bestuurlijke tweetaligheid zet zich niet meer door in de winkels in het centrum. In etalages langs de Brusselstraat weerspiegelt zich de eentalige stad. De cafés op de markt en in de buurt – La Cloche, Le Vieux Marché, Le Carillon – konden even goed vijftig kilometer dieper landinwaarts liggen en niet op 500 meter van de taalgrens. Op woensdag, wanneer de marktkramers er neerstrijken en net als hun klanten uit noord en zuid komen, laat Edingen zich nog zien als de tweetalige aantrekkingspool van de streek. Ligt het aan de politiek? Of ligt het eraan dat het nog moeilijk is om tweetalige winkeldoch-

ters te vinden en blijven klanten daardoor weg? Of ligt de oorzaak elders en is de leegloop een onontkoombaar gevolg van onze veranderde levensstijl? Want terwijl het centrum leegloopt, vangen de randen het economische leven op. Daar, dicht bij de uitvalswegen, liggen de supermarkten als Colruyt of Delhaize. Een economische grens kwam er alvast niet. Edingen bleef nabij en bereikbaar voor consumenten uit Vlaanderen. En al is de leegloop van het centrum geen typisch Edings fenomeen, een bewuste omgang met haar klandizie kan helpen.

Daar lijkt de stad zich enigszins bewust van te zijn. Het stadsbestuur en de handelaars organiseren conversatietafels in het Nederlands om de handelaars te versterken en de klanten van over de taalgrens ter wille te zijn, want, zo concluderen ze, de helft van het verzorgingsgebied ligt nog altijd over de taalgrens. Of om het met de woorden te zeggen van de socialistische voorman Camille Huysmans bij zijn tussenkomst in de Kamer van Volksvertegenwoordigers in 1963 over het vastleggen van de taalgrens: 'De bewering dat men de talen in bedwang kan houden binnen zogenaamde taalgrenzen, is een grote illusie. De economie is immers heel wat sterker dan de filologie.' Dat laatste zou alvast kunnen kloppen.

Nieuw volk

Met het verschuiven van het economische zwaartepunt verhuisde ook de tweetaligheid naar de stadsrand en veranderde de taalverhouding. Ze werd minder sociaal doorleefd in het stadweefsel en staat meer in functie van de voorziening in de buurt en een individuele zaak. Dat laatste werd nog versterkt door de komst van inwijkelingen in de stadsrand. 'Er zijn er veel uit Wallonië gekomen. Dat lag vooral aan de spoorlijn van Lessen naar Bassilly', zegt Faucq. 'De bevolking die tussen Lessen en Edingen

woonde, is naar hier gekomen en heeft gebruik gemaakt van bestaande verkavelingen.' De spoorweg werd afgeschaft in 1960, wat het station van Edingen als regionale hub nog belangrijker zou maken. Nog zo'n 20 jaar later kreeg Edingen er de snelweg en een paar afritten bij. Dat maakte de stad des te meer een uitvalsbasis voor

“ Wat goed was voor België, Vlaanderen of voor de lokale burgerij, was niet noodzakelijk goed voor Edingen. De strijd om taal en gebied dwong de Edingenaren om hun positie te zoeken tussen de talen.

inwijkelingen. Er gebeurde ook het omgekeerde, want na de trek van de Franstaligen wegens de veranderende mobiliteit, staken de voorbije decennia de Vlamingen de taalgrens over, vooruit geduwd door de stijgende vastgoedprijzen in het Brusselse. Ze kwamen er wonen, bezoeken de winkels in Edingen en nabij in Bierk of Halle, maar net als de Waalse inwijkelingen vestigden ze zich er alleen en niet als gemeenschap in hun rand van Edingen. Daardoor zijn ze minder grijpbaar, maar bepalen ze mee hoe Edingen politiek, cultureel en economisch vervelt, dit keer niet militant maar onder de ideologische waterlijn gelokt door de stad met al haar faciliteiten: verzorging, mobiliteit en voor Nederlandstaligen eventueel ook de taalfaciliteiten – papieren in het Nederlands. Die laatste verschuiving gaf Edingen vandaag vorm: politiek en cultureel eentalig maar met een bewustzijn van de aanwezigheid van de andere taalgroep aan haar randen. In het naburige Herne gaat het net zo, maar andersom en zonder faciliteiten.

'Ik heb het gevoel dat we een minderheid zijn', zegt Sophie als ze het heeft over de echte tweetaligen in Edingen. 'Aan de andere kant, het feit dat nu alle scholen in Edingen immersieonderwijs aanbieden, dat zijn toch waarden die blijven. En de kinderen zijn misschien niet perfect tweetalig, maar ze kennen toch meer dan dat je vroeger zou verwachten.'

In de jaren 60 was het schier onmogelijk een duidelijk taalkundige lijn door Edingen te trekken en het is nog maar de vraag of dat vandaag wel zou lukken. Wat de taalgrens betekent, wordt in Edingen nog steeds op scherp gesteld: persoonlijke, culturele, sociale en geografische grenzen lopen door elkaar als schuivende verbinding- en breuklijnen, waarop al vele taalgrenstrekkers hun tanden stukbeten. Edingen was een stad die niet verloren kon gaan en niet gewonnen kon worden, want ze was nooit echt Brabants of Vlaams, maar ook niet echt Waals.

's Avonds ga ik eten in Edingen. Misschien is de frituur nog open, Le Picotin, zei de uitbaatster van een café me daarstraks, want op maandag valt er hier niet veel te verwachten. Ook een Libanees restaurant is open. Ik ben er niet alleen. Er zitten nog een man en een koppel verspreid over de zaal. Ik bestel in het Frans. Het koppel ook en slaat een praatje met de ober. Ze zijn – schat ik – begin de dertig. Ze vervolgen hun gesprek zonder de ober. Het kabbelt verder in het Frans en dan komt hun Nederlands bovendien. Bovenhuids Frans en onderhuids Nederlands in de geborgenheid van persoonlijke gesprekken, de taalregisters blijven spelen in deze stad die onderdak biedt aan allebei. ●

📌 Dit artikel werd gerealiseerd met de steun van het Fonds Pascal Decroos voor bijzondere journalistiek.

 Fonds Pascal Decroos
voor bijzondere journalistiek

Hulde aan bijzondere vrouwen

In de aanloop naar internationale vrouwendag op 8 maart kan je in De Muze van Meise naar de Dead Ladies Show, een muzikale *lecture-performance* waarin Annelies Beck, Maud Vanhauwaert en Sachli Gholamalizad hulde brengen aan onderbelichte topvrouwen.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Shahnaz Javid

🕒 Sachli Gholamalizad

Het is opvallend hoeveel vrouwen, die in de loop van de geschiedenis belangrijke zaken hebben verwezenlijkt en die in hun tijd zelfs redelijk bekend waren, toch tussen de plooiën zijn verdwenen', zegt auteur Gaea Schoeters, initiatiefnemer van de Dead Ladies Show. Voor elke show vraagt Schoeters drie gasten om het publiek te gidsen door leven en werk van vrouwelijke kunstenaars of wetenschappers die niet de historische reputatie kregen die hen toekomt. Zo komen we in De Muze van Meise meer te weten over de Braziliaanse schrijfster Clarice Lispector, de Vlaamse dichteres Alice Nahon en de Iraanse filmmaakster en dichteres Forough Farrokhzad. Voor het muzikale luik zorgen sopraan Noémie Schellens en pianiste Lies Colman die liederen brengen van de Pools-Brits-Brusselse componiste Régine Poldowski en de Duitse mystica Hildegard von Bingen.

Gek van frustratie

Hoe komt het dat veel vrouwen, in tegenstelling tot hun mannelijke collega's, uit het voetlicht verdwenen? 'Vaak valt op dat de verdwijning van die vrouwen cyclisch is', zegt Schoeters. 'Na één of twee generaties worden sommigen van hen herontdekt – zoals momenteel een heleboel vrouwen uit de vroeg 20e-eeuwse literatuur – om dan opnieuw te verdwijnen. Dat is niet het gevolg van een complot, maar van de manier waarop een canon wordt opgebouwd, namelijk door namen te noemen. Mannen hebben nu eenmaal de neiging om vaker de namen te noemen van hun mannelijke voorgangers en collega's. Ook al omdat die vaak beroemder en bekender zijn. Door een beroemde voorganger aan je eigen naam te koppelen, schrijf

je jezelf mee in in de geschiedenis. Dat werkt minder goed met vrouwen.'

Daarnaast ziet Schoeters hoe veel vrouwen niet alleen weinig steun kregen, maar echt tegenstand ondervonden, met soms tragische gevolgen. 'Veel vrouwen excellerden ondanks die tegenstand, wat doet besluiten dat veel andere vrouwen er nooit aan toekwamen om te realiseren wat ze in hun mars hadden. Omdat ze geen uitlaatklep vonden voor hun talent, opgesloten zaten in hun huwelijk en ondergewaardeerd werden, werden ze soms letterlijk gek van frustratie. Psychologische problemen, verslavingen en zelfmoorden komen vaak voor, en uit briefwisselingen en dagboeken blijkt de link met hun creatieve frustratie en het gebrek aan erkenning.' Ten slotte zijn er ook verschillende voorbeelden van verwezenlijkingen van vrouwen die werden ingepikt of geclaimd door mannelijke collega's, concurrenten of de beroemdere echtgenoot.

Natuurlijk bevat elke Dead Ladies Show ook verhalen van vrouwen die wel op een gelukkige manier geleefd hebben met hun verwezenlijkingen. Schoeters: 'Ik vraag de sprekers die in de show zitten voor welke vrouwen zij zelf een echte passie hebben. Zo kiest Annelies Beck, die lang in Brazilië heeft gewoond, voor Clarice Lispector waarvan zij het werk door en door kent. Dat zorgt ervoor dat het publiek ook begeistert geraakt. Alice Nahon rekende ik in mijn schooltijd tot de duffe dichters, maar als Maud Vanhauwaert daar met oprechte liefde en passie over komt praten, wordt dat plots een heel andere figuur. Zo merk je dat de manier waarop je iemands werk levend houdt en inschrijft in de canon, heel belangrijk is voor de manier waarop iemand wordt onthouden of niet.'

Politieke pen

Actrice en zangeres Sachli Gholamalizad brengt in Meise met volle overtuiging het verhaal van de Iraanse dichter en cineaste Forough Farrokhzad (1935-1967), die een belangrijke inspiratiebron is voor haar. 'Farrokhzad zocht naar vrijheden in een maatschappij die haar daarvoor afstrafte. Voor de zoektocht naar haar rol als moeder en kunstenaar betaalde ze een hoge prijs. De scheiding van haar man zorgde ervoor dat ze haar zoon niet meer bij zich mocht houden en leverde haar het verwijt op dat ze voor haar kunst koos in plaats van voor haar kind. Dat heeft veel invloed gehad op haar werk, maar ook op haar psychische gezondheid.'

Toch wordt Farrokhzad tot op vandaag veel gelezen in Iran. 'Elke generatie pikt haar op en herkent zijn eigen situatie in wat zij schrijft', aldus Gholamalizad. 'Nu is er het verstikkende regime van Khamenei, maar ook in de tijd van de sjah was het niet gemakkelijk voor vrouwen. Toch durfde zij vanuit haar vrouwelijk perspectief schrijven over seksualiteit en feminisme. Zij doorbrak grenzen opdat anderen van vrijheid konden proeven. En ze werd gepubliceerd.' In de Perzische cultuur heerst dan ook een groot respect voor poëzie. 'Poëzie is er vaak gelinkt aan politiek omdat je er alleen een blad papier en een pen voor nodig hebt. En omdat het je woordenschat versterkt en je beter wapent tegen onrecht, volgens een andere logica dan die van oorlog en onderdrukking.' ●

DI – 5 MAA – 20.00

Dead Ladies Show

Annelies Beck, Maud Vanhauwaert & Sachli Gholamalizad

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40, www.gaeaschoeters.be

We evolueren naar een superdivers Vlaanderen

📍 Dirk Geldof

Het aantal inwoners met een migratieachtergrond in Vlaanderen steeg in de periode 1990-2020 van 6,5% tot 25%. Deze trend zal zich de komende jaren doorzetten, in eerste instantie in de Vlaamse Rand en de Denderstreek.

TEKST Luc Vanheerentals – FOTO Filip Claessens

Volgens socioloog Dirk Geldof van de Universiteit Antwerpen zal dit aantal de volgende jaren met 1% tot 2% per jaar toenemen, zij het ongelijk gespreid over Vlaanderen. Nu woont 60% van de Vlamingen nog in een wijk met een beperkte diversiteit.

Uit het boek *Superdivers Vlaanderen*, dat Geldof en anderen eind vorig jaar uitbrachten, blijkt de Vlaamse Rand en de Denderstreek in eerste instantie het meest te maken zullen krijgen met een toenemende diversiteit, als gevolg van de *uitwaaiering* van inwoners uit Brussel. In Vilvoorde bijvoorbeeld, een stad met veel oude arbeiderswoningen aan een lagere prijs, bedraagt het aandeel inwoners met

een migratieachtergrond anno 2022 59,7%. Volgens Geldof moeten de lokale besturen maatregelen nemen om deze evolutie in goede banen te leiden, zoals het tijdszorgen voor de nodige voorzieningen. 'Dat gebeurt te weinig. De gemeenten worden daarin ook te weinig ondersteund door de Vlaamse overheid.'

Wooncrisis

In de Vlaamse Rand, waar 45% van de inwoners een migratieachtergrond heeft, is Brussel (meer dan 75%) de motor van de diversificatie. In 2022 verhuisden vanuit de hoofdstad meer dan 44.000 personen naar de andere twee gewesten. In alle

randgemeenten is het aantal Brusselaars dat er in de jaren 2020-2021 is komen wonen groter dan het aantal inwoners dat in de omgekeerde richting verhuisde. In de zuidoostrand, van Zaventem over Hoeilaart tot Beersel, komen er vooral inwoners van EU of OESO-origine wonen. Het gaat vaak om mensen die in een van de vele internationale instellingen werken. Naar de noordwestelijke kant van Brussel – Grimbergen, Meise, Wemmel, Asse, Ternat, Dilbeek, Vilvoorde – trekken meer mensen met een niet-Europese origine.

'De stadsvlucht vanuit de hoofdstad is steeds meer gekleurd. Brussel is een aankomststad met in 2021 bijna 48.500 personen die rechtstreeks vanuit het buitenland kwamen. Dat mensen met een migratieachtergrond op de duur naar elders verhuizen, is een gevolg van opwaartse sociale mobiliteit. Men vindt werk en is financieel in staat om een betere woning te betalen met meer groen. Ook de wooncrisis speelt een rol, net als in Antwerpen en Gent. Het wordt er steeds moeilijker om een kwalitatieve woning te vinden die betaalbaar is.

Om die reden trekken mensen naar locaties buiten Brussel met betaalbare woningen en liefst ook met een goede verbinding met het openbaar vervoer', zegt Geldof.

Verjonging

In het kader van de *Atlas Superdiversiteit* onderzochten Geldof en co ook welke voorzieningen er aanwezig zijn in wijken met veel mensen met een migratieachtergrond. 'Met uitzondering van de expatwijken in de ooststrand, met zijn residentiële buurten vol villa's, merken we in de westrand dat het vooral gaat om wijken met kleinere rijwoningen en veel minder groen. Wijken die diverser worden, ondergaan meestal ook een verjonging. De woningen komen

“ Er is nood aan een verbindende beleidsaanpak die de realiteit van een migratiesamenleving en de groeiende superdiversiteit erkent.

immers vaak vrij omdat oudere mensen die er wonen overlijden of verhuizen naar een meer aangepaste woning of een rust- en verzorgingshuis. De verjonging van deze buurten impliceert dat er meer nood is aan speelvoorzieningen, sportinfrastructuur, scholen en dergelijke.' In bijna alle Vlaamse centrumsteden heeft meer dan de helft van de kinderen een migratieachtergrond. In Vilvoorde geldt dat voor 8 van de 10 minderjarigen.

Verbindende beleidsaanpak

Geldof roept de lokale besturen en de Vlaamse overheid op om meer begeleidende maatregelen te nemen. 'In de toekomst zal de diversificatie van de bevolking

onvermijdelijk verder toenemen. België is immers, net zoals alle andere westerse landen, een immigratiesamenleving. Ook niet te onderschatten is de demografische factor. Bij kinderen en jongeren is de diversiteit groter.' Volgens Geldof is er nood aan een verbindende beleidsaanpak die de realiteit van een migratiesamenleving en de groeiende superdiversiteit erkent. 'Lokale besturen moeten plannen maken voor de bevolking van hun gemeente zoals die er in 2030 zal uitzien en niet hoe die was in 1990.'

Lokale besturen moeten volgens de socioloog aandacht hebben voor de woonkwaliteit en het bevorderen van het samenleven. 'Wanneer wijken meer divers worden, is de kans groot dat er meer nood is aan groen en speelruimte. Dat is niet omdat de nieuwe inwoners een migratieachtergrond hebben, maar gewoon omdat er meer kinderen in de wijk komen wonen en omdat niet alle woningen een eigen buitenruimte hebben. Tegelijk ontstaan ook nieuwe ruimtebehoeften die wel met herkomst te maken hebben, zoals de vraag naar gebeds- of ontmoetingsplaatsen of naar etnische winkels die inspelen op de behoeften van nieuwe inwoners.' Dit alles moet samengaan met een beleid dat inwoners de kans geeft om op te klimmen op de sociale ladder. Dat kan via een onderwijsaanbod voor de kinderen, taallessen voor nieuwkomers, begeleiding naar arbeid, steun bij woningrenovatie of bij het opzetten van een eigen zaak. Bovenal moeten lokale besturen zorgen voor veilige ontmoetingsplekken waar de verschillende inwoners met elkaar in contact kunnen komen. •

f Superdivers Vlaanderen. Geografie van een nieuwe realiteit, Dirk Geldof, Roxanne Vanhaeren, Willemien van Damme, Brecht Vandekerckhove & Pascal De Decker, 2023, Academic Scientific Publishers, 150 blz.

2 DE VOLKSVERTELLER

Van boer en tuinder

Trossen los, we varen uit. Op weg naar nieuwe avonturen, ter land ter zee en in de lucht, die de volkverteller door wat rond te struinen zomaar in de schoot geworpen krijgt en graag met jullie wil delen. Zo doken daar plots de boeren en hun tractors op. Flink blozende, opvallend jonge boeren en boerinnen die er genoeg van hebben om – als het op betalen aankomt – altijd als laatste in de rij van de consumptieketen te staan, om steeds weer aan meer paperassen te moeten voldoen. *Planlast*, hoorde de volkverteller het een geleerdheid met een proper woord benoemen.

Snelwegen afzetten, vuurtje stoken, barbecue op de middenberm. De volkverteller zag strijdvaardigheid bij de boeren, maar ook moedeloosheid. 'Nen autoroute afzetten, we doen dat niet voor ons plezier, hé. Veel liever zitten we tussen ons beesjten, maar ja, nu kunnen we niet anders, we staan met onze rug tegen de muur', verklaarde een trotse boerin voor de camera. De boeren zitten al jaren in de hoek waar de klappen vallen, hoorde ik nog alsof het om KV Kortrijk ging. Laat ons Bella op haar glooiende groene velden met rust en geef een eerlijke prijs voor haar homp vlees.

Wat leren we hieruit? Dat er pas naar jou wordt geluisterd wanneer je met de tractor buitenkomt, allerlei zaken in brand steekt, afval dumpst op de oprit van de premier. Een handelaar van een handelaarsvereniging verkondigde hijgerig: 'En de economie, mensen, denk toch aan onze economie!' Een halve dag de toegang tot een distributiecentrum blokkeren, kost een maand om terug volle rekken in de grootwarenhuizen te hebben, zo had hij berekend. Echt? De boeren zijn sympathiek, maar het mag toch niet te lang meer duren.

Wie de show stal, was echter geen boer of handelaar, maar journalist Joël De Ceulaer van De Morgen. Vastgereden op de afrit van Wemmel bracht hij bij Bart van de Afspraak vanuit zijn auto kirrend van plezier live verslag uit van de boerenblokkade. Nu al het beste televisiemoment van het jaar. •

TEKST Geert Selleslach - FOTO David Legrève

Nederlands op de werkvloer

In de reeks Randlabeur houden we de economie in onze regio tegen het licht. Dit keer gaat het over het taalgebruik op de werkvloer. Hoe kunnen anderstaligen het gewenste taalniveau halen om in het Nederlands aan de slag te gaan?

TEKST Jan Haeverans – FOTO Filip Claessens

👤 Geert Pauwels

Het is in deze reeks al vaker aan bod gekomen: werkgevers in de Vlaamse Rand krijgen hun vacatures maar moeilijk ingevuld terwijl er in Brussel veel werklozen zijn. Zaak is dus om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Al is dat niet altijd vanzelfsprekend. ‘In het verleden was er weinig uitwisseling met Actiris, het Brusselse werkgelegenheidsagentschap’, zegt Geert Pauwels, directeur van de VDAB Brussel. ‘Met een wissel aan de top van Actiris veranderde dat. Sinds enige tijd zitten we regelmatig samen om de mogelijkheden te bekijken. Hoe kunnen we vacatures in Vlaanderen opvullen met Brusselse werkzoekenden? Hoe kunnen we aan competentieontwikkeling doen bij de Brusselaars op het gebied van taal en opleiding?’

Werkzoekenden

Brusselse werkzoekenden kunnen via VDAB en Actiris op verschillende manieren een baan vinden in de Rand. ‘Een taalopleiding hoort daar zo goed als altijd bij’, zegt Geert Pauwels. ‘Zo’n 95% krijgt zo’n taalopleiding. Daarvoor werken we samen met het Huis

van het Nederlands. Zij testen het leervermogen van de cursisten – leren ze snel of traag? – en hun niveau van het Nederlands. Op basis daarvan oriënteren ze hen naar het vervolgaanbod. De taalopleiding is voor ons natuurlijk niet het einddoel, wel het vinden van werk.’

Er zijn vier soorten taalopleidingen, die door de VDAB erkend zijn, in functie van het vinden van werk. Ten eerste zijn er de intensieve taalbaden, die bij de VDAB worden gegeven door de Centra voor Volwassenenonderwijs. Pauwels: ‘De cursisten volgen dan

🗣️ **Aan de kant van de bedrijven is er een soepeler houding tegenover taal nodig.**

bijna voltijds les; per niveau duurt de cursus vijf weken. Wie op het laagste niveau start, kan op zes maanden alle niveaus doorlopen.’

‘Ten tweede is er de beroep specifieke opleiding. Die is bestemd voor mensen die al

weten welke richting ze uit willen. Ze krijgen een taaltraining die specifiek gericht is op het beroep dat ze willen uitoefenen, en krijgen daarna ook nog eens een beroepsopleiding. Het gaat veelal om knelpuntberoepen. Een beetje gelijkwaardig is de geïntegreerde opleiding taal en techniek, waarbij de beroeps- en taalopleiding samenvallen. Bijvoorbeeld poetsopleidingen wordt de taal dan tegelijk met de poetsinstructies aangeleerd. Ten slotte is er de opleiding *Nederlands op de werkvloer*, IBOT in het jargon: individuele beroepsopleiding met taalondersteuning. Die mensen zijn al aan het werk en worden tijdens het werk ondersteund door een taalcoach.’

‘Belangrijk is dat die taalondersteuning zo intensief mogelijk is. Met de IBOT boeken we de beste resultaten. De taalbaden zijn het minst efficiënt voor het vinden van werk. Die mensen weten vaak nog niet goed welke richting ze uit willen, terwijl bij de andere formules de beroepskeuze al verder is gevorderd. In het geval van de IBOT zijn ze zelfs al op de werkvloer. Dat zorgt voor een sterke extra motivatie.’

5 POLITIEKE TONGEN

Wetstraat – Kerkstraat

Bedrijven

‘Aan de kant van de bedrijven is er een soepeler houding tegenover taal nodig’, zegt Geert Pauwels. ‘Die is er jammer genoeg niet altijd. Ons vertrekpunt is: welk taalniveau is nodig om een bepaalde job uit te oefenen? In vacatures zien we nog vaak veel te hoge taalvereisten. Die bedrijven spreken we aan om de lat lager te leggen. Sommige doen dat, zeker als het om knelpuntberoepen gaat, andere hebben die reflex nog te weinig. Wij vinden dat er veel meer een leercultuur zou moeten ontstaan. Je leidt mensen op het werk op tot het vereiste niveau, waarna ze kunnen doorgroeien en je weer nieuwe mensen kunt aantrekken. De witte raaf vinden die alles al kan, is niet meer mogelijk.’

Ook op het kabinet van Gwendolyn Rutten (Open VLD), Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering en Gelijke Kansen, benadrukken ze de actieve rol die bedrijven kunnen spelen. ‘Het inzetten op een talige werkomgeving versnelt het proces van taalverwerving. Het is een win-win situatie’, mailt de woordvoerder van het kabinet ons. ‘Daarom bieden we ondersteuning en werken we een taalbeleid voor bedrijven uit.’ Dat houdt onder andere ‘het ontwikkelen van een afsprakenkader over taalgebruik op de werkvloer’ in en ‘het creëren van oefenkansen Nederlands op de werkvloer’. Nederlandstalige medewerkers moeten gesensibiliseerd worden om duidelijke taal te gebruiken. Om bedrijven en werknemers daarbij te helpen ontwikkelde het Agentschap Integratie en Inburgering de *Communicatiewaaijer* waarin alle uitdagingen en mogelijkheden van werken in een meertalige omgeving aan bod komen, en er worden hulpmiddelen aangeboden. Als voorbeeld van een geslaagd taalbeleid noemt de kabinetswoordvoerder Colruyt, dat tien jaar geleden een samenwerking aanging met het Huis van het Nederlands. Het bedrijf slaagde er zo in om ‘honderden anderstalige personen werk te bieden en Nederlands aan te leren op de werkvloer.’ ●

Parket naar Halle?

- Vlaams parlementslid Jeroen Tiebout (N-VA) en de burgemeesters Jo Vander Meylen (Beersel), Marc Snoeck (Halle) en Jan Desmeth (Sint-Pieters-Leeuw) pleiten voor een **verhuis van het parket** van Halle-Vilvoorde van Asse naar Halle. Het parket in Asse is gehuisvest op twee aftandse en voor het personeel onveilige locaties en Halle heeft volgens hen instapklare gebouwen beschikbaar. Bovendien werden de plannen voor de realisatie van een nieuwbouw op de Asphaltcosite in Asse afgeblazen. In De Standaard stelt Nele Heerwegh (Regie der Gebouwen) dat de gebouwen in Halle niet geschikt zijn. Lokale politici, met burgemeester Koen Van Elsen (CD&V) van Asse op kop, zijn tegen een verhuis.
- De Vlaamse regering moet voor 29 maart een beslissing nemen over de verlenging van de **milieuvergunning van Brussels Airport Company** voor de uitbating van de luchthaven. De bestaande vergunning vervalt in juli 2024. Van 10 december tot en met 8 januari liep een openbaar onderzoek over de aanvraag die de uitbater in juli vorig jaar indiende. Onder meer Machelen, Grimbergen, Meise, Wemmel, Vilvoorde en de Bond Beter Leefmilieu dienden bezwaarschriften in. Volgens deze gemeenten wordt er niet tegemoet gekomen aan hun vraag tot vermindering en betere spreiding van de geluidsoverlast.
- Ook in de Rand is er her en der protest tegen het **schrappen van buslijnen en haltes** door De Lijn. Aan een 15-tal busverbindingen werden wijzigingen aangebracht; het aantal haltes werd met 157 verminderd. Het is niet het enige probleem waarmee busreizigers in deze regio geconfronteerd worden. Uit het antwoord van Mobiliteitsminister Lydia Peeters (Open VLD) op een schriftelijke vraag van Jos D’Haese (PVDA) blijkt dat in de eerste acht maanden van 2023 in de vervoerregio Vlaamse Rand 2.165 ritten (0,30% van het totaal) om technische redenen werden geschrapt.
- Naar aanleiding van de tragische ervaring van een koppel uit Roosdaal dat eind vorig jaar in een Brussels ziekenhuis een 11 maanden oude baby verloor maar hierover geen uitleg kreeg in het Nederlands, klaagde Annabel Tavernier (N-VA) op 17 januari in de bevoegde commissie van het Vlaams parlement het gebrek aan **tweetalige dienstverlening in Brusselse ziekenhuizen** aan. Vlaams minister Benjamin Dalle (CD&V) beloofde de problematiek te bespreken met de Brusselse Gemeenschapscommissie. Er komt ook een nieuw overleg met de bevoegde kabinetten over het bundelen van taalklachten. Parlementslid Jan Laeremans (Vlaams Belang) pleitte tijdens het debat voor het hanteren van ‘een zware financiële stok wanneer Franstalige ziekenhuizen en ambulancediensten in Brussel niet doen wat ze op taalvlak moeten doen’.
- De Vlaamse regering overweegt een publiek-private samenwerking voor de financiering van de **luchthaventram**. Een definitieve beslissing hierover is er nog niet. Dat antwoordt Vlaams minister Lydia Peeters (Open VLD) op een schriftelijke vraag van Inez De Coninck (N-VA) naar aanleiding van het feit dat in september vorig jaar een vergunning werd verleend voor de aanleg van deze tramlijn. De nieuwe tramlijn moet in 2029 of 2030 operationeel zijn. Op de vraag naar het gereserveerde budget voor dit project antwoordt Peeters dat dit nog niet definitief werd vastgesteld. ●

TEKST Luc Vanheerentals – FOTO Filip Claessens

Bedrijvigheid in Groot-Bijgaarden

Parkmanager verbindt bedrijven

Wie er niet moet zijn, komt zelden in een bedrijvenzone.

In Groot-Bijgaarden probeert een heuse Parkmanager de bedrijven dichter bij elkaar te brengen.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

De bedrijventerreinen en industriezones in Groot-Bijgaarden kan je indelen in de zone Gosset met onder meer Brussels Kart en AstraZeneca, zone Maalbeek met De Bierschuur en staalfabrikant Vlassenroot, en zone Industrialaan met vrachtwagenbedrijf Sobeltax en bakkersbenodigdheden Vita Plus.

Bijzonder aan deze zones is dat ze een beroep kunnen doen op de diensten van een Parkmanager. Die beheert de site in dienst van vzw Parkmanagement Dilbeek, waarvan verschillende bedrijven lid zijn, en de dienst lokale economie van de gemeente Dilbeek.

Samenwerken

‘Het systeem van de Parkmanager komt overgewaaid uit Nederland en heeft als doel de bedrijven te laten samenwerken’, zegt Igna Linten, die Parkmanager is in afwachting dat Filip Van Assche terugkomt uit vaderschapsverlof. ‘Ik werk voor Quares, een vastgoedbedrijf met ook een groot business to business-segment dat optreedt als *property manager* van kantoorgebouwen en logistieke panden. Wij beheren al langer bedrijven die op eenzelfde terrein zijn gevestigd. Vijftien jaar geleden hebben we, in samenspraak met het Vlaamse Agentschap

Innoveren en Ondernemen (Vlaio), de eerste stappen gezet om in België als Parkmanager actief te zijn. Sinds vijf jaar ook in Dilbeek, waar veel verschillende soorten bedrijven zitten: productiebedrijven, kantoren, KMO’s, retailzaken, een hotel,... Zij hebben gemeenschappelijke noden, waar wij voor kunnen zorgen. Momenteel zijn een 35-tal bedrijven lid van de vzw, waaronder waardetransportbedrijf Brink’s Solutions, evenementenbedrijf Brussels Kart, Gosset Hotel, of recentere partners als Planet Group, Brico en Zenith Graphics. Qua oppervlakte gaat dat ondertussen toch over 50% van de zones.’

Vzw Parkmanagement kan initiatieven op poten zetten of ondersteunen op het vlak van mobiliteit, signalisatie, onderhoud, veiligheid en duurzaamheid. Dat doen we door collectieve acties en aankopen op het vlak van groene energie, afvalverwerking en schoonmaakmiddelen. En ook door het delen van materialen en ruimtes, het organiseren van evenementen, en het bundelen van jobaanbiedingen en economisch nieuws op de website.’

Ken je buur

In oktober vond op initiatief van vzw Parkmanagement het eerste *Ken Je Buur*-moment plaats in zone Dilbeek. Een middag waarop een tiental bedrijven uit de regio bij elkaar kwamen om elkaar beter te leren kennen en te netwerken. Petra Carlier, Venue Manager van de evenementenlocatie Brussels Kart & Brussels Gate was de gastvrouw. Op de locatie behoren behalve vergaderzalen en expohallen tot zo’n 10.000 vierkante meter groot, ook het kartingcircuit Brussels Kart – waar binnenkort met elektrische karts gereden kan worden – Brasserie A La Kart en de helikopterbasis Heli Air, waar je helikoptervluchten kan boeken.

Carlier kent de site als geen ander, want Brussels Kart bestaat al sinds 1997. Zij werkt sinds de jaren 90 voor de familie Hocké die

eigenaar is van dit bedrijventerrein aan de Gossetlaan. Carlier: 'In de jaren 50, toen de Gossetlaan nog een aardeweg was, had Jean Hocké het idee om hier een eerste gebouw neer te poten. Anderen zijn gevolgd, en kijk waar we 75 jaar later zijn uitgekomen.' Ondertussen zit het familiebedrijf aan de vierde generatie. '45 jaar geleden was de familie Hocké invoerder van MAN-vrachtwagens voor de Belgische en Luxemburgse markt en het Belgisch leger. Nu is er nog altijd een hal voor het onderhoud van voertuigen. De andere hallen hebben we omgetoverd tot een evenementenlocatie voor (vak)beurzen en bedrijfsfeesten. Wij hebben ook een grote aanpalende parking met zo'n 2.000 parkeerplaatsen.' De samenwerking met de Parkmanager en de gemeente vindt Carlier een goede zaak. 'Ken Je Buur was het startschot om meer te weten te komen over de andere bedrijven. Er gebeurt toch heel wat aan de Gossetlaan. Kijk bijvoorbeeld naar de fraaie transformatie door FUTURN van de vroegere Corelio-site tot een bedrijvenpark waar tientallen bedrijven zoals Vanmarcke, Fosbury&Sons en AstraZeneca een plaats vinden.'

Verder investeren

Marc Willen (Open VLD), schepen van Lokale Economie in Dilbeek, stipt de kosten en de baten van zo'n grote bedrijvenzone aan voor

de gemeente. 'We investeren in de aanleg en het onderhoud van wegen en nutsvoorzieningen en besteden tijd en middelen aan het beheer van vergunningen, (milieu)voorschriften en andere administratieve taken.

“ De Parkmanager bundelt de krachten en motiveert bedrijven om samen te werken.

De geconcentreerde aanwezigheid van zo'n 200 bedrijven is belangrijk voor de werkgelegenheid en de lokale economie. Ze bezorgt de gemeente ook extra belastinginkomsten.'

Véronique De Buyst, deskundige lokale economie van de gemeente Dilbeek: 'In het algemeen is er zelfs nog een tekort aan bedrijfsgronden in Dilbeek, vooral voor KMO's en industrie. Het is belangrijk dat bedrijfspanden die niet meer aan de huidige normen voldoen, worden gerenoveerd. Bij de heraanleg van de Gossetlaan werd een keerpunt voor vrachtwagens aangelegd om het vrachtverkeer uit het centrum van Groot-Bijgaarden te weren. De heraanleg van andere straten, het opstarten van een Mobipunt, een goede verbinding met het treinstation, en de uitvoering van onze algemene Beleidsvisie Economie zijn onze volgende aandachtspunten.' ●

EN Dutch partnership model takes root in Groot-Bijgaarden

A full-fledged park manager in Groot-Bijgaarden is on a mission to connect businesses in the area. The business and industrial areas of Groot-Bijgaarden can be divided into three zones: Gosset, Maalbeek, and Industrialaan. The Gosset zone is home to companies such as Brussels Kart and AstraZeneca. The Maalbeek zone includes De Bierschuur and steel manufacturer Vlassenroot. The Industrialaan zone is the location of the Sobeltax trucking company and Vita Plus bakery supplies. A unique feature of these zones is the availability of a park manager, a system that originated in the Netherlands and aims to foster collaboration among businesses.

MIDDENIN

Tuinprincipe 3

Voor velen is het een klassieker: de lente-opkuis in de tuin. Het is de gewoonste zaak van de wereld. Maar is het nodig? Antwoord: nee, het is niet nodig. Waarom zijn we er dan zo door gebiologeerd?

Een lente- of herfstschonmaak in de tuin is geen goed idee. Als je wat leven in de buurt wil, kan je de tuin beter zoveel mogelijk met rust laten. Vanaf het moment dat de planten in de herfst stoppen met groeien tot wanneer ze er in de lente weer aan beginnen, is de natuur en zijn bewoners veel beter af met absolute rust. Is dat geen goed nieuws?

De uitgebloeide planten staan er bruin en afgestorven bij, en dat is prima. Want in de stengels, de wortels, de zaaddozen,... overleven allerlei beestjes in verschillende gedaanten: als ei, larve, rups, volwassen insect. En de vogels komen graag langs als het wat kouder wordt. Dan eten ze de overgebleven zaden of zoeken ze naar het rustende insectenleven.

Ga je aan de schoonmaak, dan verwijder je al dat zichtbare en onzichtbare leven. Daardoor onderbreek je de levenscyclus van de betrokken soorten en dan verdwijnen ze uit het systeem. In een ecologische of natuurlijke tuin is dat geen goed idee.

De overwinterende vlinders, bijen, zweefvliegen en dergelijke willen volgend jaar ook nog graag in je tuin leven. De belangrijkste voorwaarde in deze tijd van het jaar is om al die beestjes die in de dorre stengels of rottende bladeren zitten gewoon met rust te laten. Dan verschijnen ze binnenkort weer en herbeginnen ze aan een nieuw levensjaar. De afgestorven planten en bladeren wegnemen en ergens in een bak of hoekje leggen, is geen goed idee. Dan gaan ze immers snel rotten en dan zijn de ongewervelden alweer de klos.

De conclusie kan dus niet eenvoudiger: zorg voor een deugddoende lenterust en de bewoners komen in de loop van komende maanden allemaal weer vrolijk tot leven. Voor de duidelijkheid: volgend jaar en de jaren daarop hou je evenmin een schoonmaak, want één keer een levenscyclus onderbreken, zorgt voor een jarenlange vermindering van soorten. ●

TEKST Herman Dierickx

Bevreedend en toch universeel

De Bozar-expo *Travelling* neemt het sociaal bewogen, emancipatorische werk van de Brusselse experimentele filmmaakster Chantal Akerman (1950-2015) onder de loep. Mona Cornelis wijdde er haar thesis aan. 'Omdat ze niet in vakjes geloofde, herkent iedereen wel iets over zichzelf in haar films.'

TEKST Tom Peeters - FOTO Filip Claessens

ⓘ Mona Cornelis

Mona Cornelis (26) is afkomstig uit Geraardsbergen, studeerde in Gent en Leuven, en woont en werkt tegenwoordig in Brussel. Net nadat ze in 2020 in de hoofdstad landde, ging het openbare leven op slot door corona en voelde ze zich geïsoleerd en vervreemd. De nieuwe plek met zoveel potentie liet zich plots niet meer zo makkelijk verkennen. 'Ontheemding is ook een cruciaal thema in de films van Chantal Akerman', vertelt ze vier jaar later.

Beste film aller tijden

De belangstelling voor Akerman kende een boost toen de film *Jeanne Dielman, 23, quai du Commerce, 1080 Bruxelles* (1975) in 2022 door het British Film Institute verkozen werd tot beste film aller tijden. Beschouw het als een statement van de jury, die bestaat uit meer dan 1.600 filmcritici en om de tien jaar haar oordeel velt. In de cinemawereld, van oudsher gedomineerd door mannen, kon de winst van een nagenoeg onbekende vrouwelijke regisseur tellen.

'Ik heb haar leren kennen vanuit een academische, avant-gardistische invalshoek, maar was blij met die hernieuwde aandacht', zegt Cornelis. 'Tijdens mijn research was het me opgevallen dat haar naam vertrouwer was aan Amerikaanse universiteiten dan aan de onze. Op de filmscholen na kende in Vlaanderen haast niemand haar. Dat is nu veranderd en terecht, want thema's zoals in

Jeanne Dielman zijn voor iedereen herkenbaar. Toen uiteindelijk ook mijn mama de film had gezien, kwamen er veel herinneringen boven aan haar grootmoeder.'

De toegenomen interesse hangt samen met de tijdsgeest, waarin ook het bewustzijn voor de kwetsbaarheden van minderheden gegroeid is. Akerman wilde zich niet in een 'vrouwelijk', 'lesbisch' of 'Joods' keurslijf stoppen. 'Meer zelfs, ze weigerde deel te nemen aan festivals die alleen lesbische of Joodse films vertoonden. Ze vond het belangrijk om haar werk en haar identiteit niet te laten samenvallen met zulke categorieën. Precies daarom spreekt ze nu zo veel verschillende mensen aan.'

Alledaagse taferelen

Voor jongere generaties herleeft het emancipatorische aspect van Akermans kunst. 'In *Jeanne Dielman* bracht ze alledaagse activiteiten van vrouwen in beeld die toen niet belangrijk en al zeker niet esthetisch gevonden werden. Met minimale bewegingen slaagt ze erin maximale spanning te creëren, zodat zelfs het schillen van aardappelen een onheilspellende betekenis krijgt. Ik werd vooral aangesproken door de anarchistische energie. Ze verzette zich tegen wat jonge vrouwen werd opgelegd, en had tegelijk oog voor hun precariteit.'

Cornelis, die intussen bij Bozar werkt maar

niet betrokken was bij deze nieuwe expo, leerde de Brusselse cineaste kennen tijdens haar filosofiestudies in Gent. 'Ik ging wel eens naar de KASKcinema. Daar zag ik *News From Home* (1977). Ik had verwacht dat het een docu zou zijn over New York in de jaren 1970, maar was mis. De film toonde lange beelden van alledaagse taferelen in New York, begeleid door een voice-over van Akerman, die brieven voorlas van haar liefdevolle maar controlerende moeder. Het was tegelijk persoonlijk, abstract. Soms zat je vijf minuten naar een voorbijrijdende metro te kijken zonder dat er iets gezegd werd. Toen wist ik nog niet dat film ook zo iets kon zijn.'

Wanneer in Brussel de zalen sloten tijdens de lockdown op het moment dat Cornelis *Jeanne Dielman* eindelijk op groot scherm zou zien, besloot ze het oeuvre van de cineaste op eigen houtje te verkennen, met als apotheose haar thesis aan de KU Leuven. De vinger leggen op wat haar werk zo bijzonder maakt, vindt ze lastig. 'Daarvoor is de gelaagdheid, de complexiteit en bijgevolg ook de ongrijpbaarheid te groot. Tegelijk vind ik haar heel integer, in de zin dat ze zichzelf nooit uitwist in haar werk. Subversief ook. Ze weet het spanningsveld tussen het persoonlijke en het politieke te vatten. Ethische vraagstukken staan daarbij centraal. Net omdat iets haar bang maakte, ging ze het doen. Beïnvloed door avant-gardistische kunste-

naars als Andy Warhol tastte ze de grenzen van het genre af: wat doet het met je als je tien minuten of langer moet kijken naar een vrouw die aardappelen aan het schillen is?’

Blik op de ander

Die ethische drijfveer vormde ook de ruggengraat van de drie films die Cornelis onderzocht. In het claustrofobische, sterk autobiografische *Les Rendez-vous d'Anna* (1978) doorkruist een filmmaakster verschillende landen, maar ze voelt zich nooit ergens thuis. ‘Je ziet haar in hotelkamers, op perrons of op straat. Onderweg voeren anderen gesprekken met haar, terwijl zij vooral zwijgt en luistert. Dat creëert een rare vervreemding, maar zo word je als kijker wel bewust van het discours van de ander en de onderlinge machtsverhoudingen. Alleen bij haar moeder, een Holocaust-overlevende met wie ze een gecompliceerde verhouding had, kon ze zichzelf zijn. Veel dingen waren onuitsproken, maar zij probeerde haar dochter tenminste niet in een hokje te stoppen.’

De documentaire *D'Est* (1993) speelt zich onder andere af in Polen, het geboorteland van haar ouders. ‘Lange shots glijden over gezichten van mensen die staan aan te schuiven voor voedsel. Je hoort ze in een vreemde taal converseren. Belangrijk is dat Akerman als kind veel Hebreeuws hoorde zonder goed te beseffen wat er werd gezegd. Toch is die talige interactie van belang. Akerman laat de mensen frontaal in de lens kijken. Dat is *not done* volgens de regels van de kunst, maar het laat je wel toe een intense verhouding aan te gaan met de personages. Er is geen voice-over die oplegt wat je erbij moet denken. Tijd doorbrengen met iemand en die iemand gewoon laten zijn, is op zich al een ethisch appèl.’

Voor de docu *Sud* (1999) trok Akerman naar het dorp in Texas waar de zwarte man James Byrd net was gelyncht. Ze volgde het traject van vijf kilometer dat hij, vastgebonden aan een pick-up van white supremacists, heeft afgelegd over het asfalt. ‘Het is om miselijk van te worden. Maar Akerman stelde de juiste vraag: hoe representeer je geweld als maker, zonder het zelf te reproduceren, maar de kijker er toch bewust van te maken? Haar persoonlijke confrontatie met politiek geweld heeft de interesse aangewakkerd in andere vormen van geweld die buiten haar leefwereld lagen, maar allemaal met elkaar verbonden zijn.’ ●

14 MAA TOT 21 JUN

Chantal Akerman. Travelling

Brussel, Bozar, www.bozar.be

PianoDays

‘Een mix van genres, locaties en artiesten’

De derde editie van het festival PianoDays heeft in de tweede helft van maart plaats in elf gemeenten en steden in de Noordrand en in Mechelen. Een uniek samenwerkingsverband goed voor 20 concerten met piano, en voor het eerst ook met de blazers van een big band, een brassband en enkele harmonieorkesten.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Emma Rickards

28 maart is de *internationale dag van de piano*. Het is de 88e dag van het jaar, en een piano telt 88 toetsen, vandaar. De dag werd in het leven geroepen door de Duitse componist Nils Frahm en wordt ondertussen wereldwijd gevierd. Zo ook door de culturele partners uit elf gemeenten en steden die samen het festival PianoDays organiseren.

Samenwerken

PianoDays2024 heeft plaats in de gemeenten van het intergemeentelijk samenwerkingsverband Cultuur Noordrand, het cultureel netwerk van steden en gemeenten ten noorden van Brussel (Asse, Grimbergen, Kampenhout, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Machelen, Meise, Merchtem, Opwijk, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Wemmel, Zaventem en vzw ‘de Rand’) dat dient om culturele en maatschappelijke uitdagingen efficiënter aan te pakken door samen te werken.

Volgens coördinator Jo Sollie zijn de PianoDays – met hun mix van klassiek en andere genres, gevestigde namen en aanstormend talent, gekende en meer avontuurlijke locaties – een mooi voorbeeld van de manier waarop het netwerk heel veel partners en gemeenten meekrijgt die op eigen houtje dit soort concerten misschien niet zouden kunnen aanbieden.

Sollie: ‘Er zijn een aantal gemeenten, zoals Londerzeel of Merchtem die geen cultuurhuis hebben, of nog andere waar klassieke muziek programmeren niet evident is. Door dit festival en de gezamenlijke campagne wordt dat wel mogelijk. Met Kim Van den Brempt en Piet Van Bockstal hebben we dit jaar opnieuw twee curatoren om het programma samen te

stellen. Dat gaat heel breed. Zo plaatsen we in vier gemeenten, waaronder de Asiatsite in Vilvoorde, een aantal gepimpte buffetpiano’s waar leerlingen uit de kunstacademie op zullen spelen. We trekken ook naar een aantal minder evidente plekken, zoals het Hof van Boeres in Londerzeel, of een aantal kerken, zoals die van Humelgem in Steenokkerzeel. Het zijn erfgoedplekken of kleinere locaties die minder gekend zijn, en waar we het publiek warm voor willen maken.’

Tussenschotten opblazen

Als we het programma in de Noordrand van naderbij bekijken, dan valt natuurlijk de Muzikale route op zondag 17 maart op. Op één dag kan je dan op zes verschillende locaties dertien kortere concertjes van artiesten als Bram De Looze en Tuur Florizoone beluisteren aan een lage ticketprijs.

De zondag erna is CC Strombeek de locatie voor een nieuwigheid op de PianoDays: Mark River Big Band, Brassband Euterpe Merchtem en drie harmonieorkesten uit Vlaams-Brabant en Brussel wagen zich aan muziekstukken mét pianobegeleiding. Pianist en componist Michel Bisceglia schreef speciaal een werk voor blazers en piano.

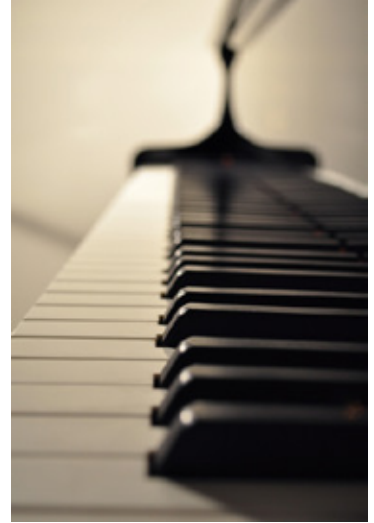
Vrijdag 29 maart is er in Asse een nieuwe, grote afspraak wanneer het Mechels Kamerorkest, de jonge pianosolist Trevor Sakias, en gevestigde waarde Toon Fret een concerto van Mieczyslaw Weinberg en twee werken van Dmitri Sjostakovitsj spelen. Nog een blikvanger is het concert van Casimir Liberski Re Trio in GC De Muze van Meise op 19 maart. De Brusselse componist en pianist Liberski blaast de tussenschotten tussen klassiek, jazz en elektronische muziek op, en was onlangs nog eregast op het Brussels Jazz Festival. Ten slotte is het optreden van het jonge barokke kamermuziekensemble Le Consort in de Abdijkerk van Grimbergen, met de gelauwerde Frans-Amerikaanse klavecijnist Justin Taylor, een absolute aanrader. ●

17 TOT 29 MAA

Pianodays2024

Pianofestival met bigband, brassband & harmonies
Noordrand & Mechelen, verschillende locaties

bit.ly/pianodays2024

Natte voeten langs de Maalbeek

Het bronnengebied van de Maalbeek ligt in Relegem. Van daaruit loopt de rivier over Wemmel en Grimbergen om uit te monden in het Zeekanaal Brussel-Schelde. Bijna overal vind je naast of in de buurt van de waterloop een wandelpad. Na een kleine 13 km eindigt ze op een hoogte van dertien meter.

TEKST Luc Vander Elst - FOTO Filip Claessens

In Relegem ontspringt de Maalbeek op 61 meter boven de zeespiegel. Al vrij snel duikt ze in de Mathijs Leemanstraat voor vierhonderd meter de kokers in om daarna te meanderen langs de Oude Jetseweg. Een archeologisch onderzoek van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) vond eind 2023 in de open ruimte links van de Maalbeek sporen van een 14e-eeuwse nederzetting met een walgracht van 20-30 meter breed en gebruiksvoorwerpen. Op termijn richt de VLM op de Motte van Relegem een publiek park in met een evocatie van de archeologische vondsten. Ideeën voor knuppelpaden, een boomgaard, een infoplek, zitbanken en een bijenhotel worden later meer in detail uitgewerkt. Er komt ook meer ruimte voor water.

Motte van Wemmel

Na de Oude Jetseweg komt de Maalbeek in het biotoop terecht waar ze zich het best voelt: de natte natuur van de Motte in Wemmel. Hier hebben het Agentschap voor Natuur en Bos en het regionaal landschap Brabantse Kouters werk gemaakt van een mooie natuurplek in de beekvallei. Water krijgt er voldoende ruimte, wandelaars kunnen er door de natste delen over vlonderpaden lopen en er is avontuurlijke speelruimte

voor kinderen. Maar even verder kom je op een geasfalteerde straat. Dit is natuurgebied op het gewestplan en in de praktijk. Het is nooit een goed idee om in een doornatte vallei verharding aan te leggen. Manege La Motte heeft hier betonstroken, stallen, aanhorigheden en mestopslag aangelegd op plekken waar dat absoluut uit den boze is. Voor een manege zijn er vast meer geschikte plaatsen te vinden dan deze zompige weilanden. De biodiversiteit krijgt het hier zwaar te verduren.

Wat verderop loopt de Maalbeek in een strak keurslijf naast de Tennisdreef. De tennisvelden van Tennis Balcaen – vandaag Royal Laken Tennisclub – liggen zeer dicht (te dicht?) bij de waterloop. In die mate dat de terreinen die aan de Maalbeek palen op termijn zullen moeten verdwijnen. Het eigenlijke recreatiegebied bevindt zich vandaag verder van de beek; de waterloop moet hier opnieuw meer ruimte krijgen.

Voorbij de Kaasmarkt volgt de Maalbeek de Maalbeeklaan. Ironisch, want in de Maalbeeklaan is er geen Maalbeek te zien. Ze stroomt er door kokers onder de straat om na de rotonde weer aan de oppervlakte te komen. Het is wellicht niet evident om de waterloop hier open te leggen, maar een verlegging naar een open waterloop

in het naastgelegen park zou zeker een meerwaarde zijn voor park, bewoners en waterloop. Tussen het centrum van Wemmel en de A12 komt de Maalbeek in natuurgebied terecht en vormt ze de grens tussen Wemmel, Meise en Grimbergen.

Sprietmolen

In Grimbergen begint het watermolenverhaal met vijf molens die *maalden* op de Maalbeek. De eerste is de **Sprietmolen** uit 1742, die al werd vermeld in 1355. Sprietbeek is trouwens een andere naam voor de Maalbeek. De molen is in privébezit, staat leeg en ligt geprangd tussen de Boechoutlaan, de A12 en een hoogspanningslijn. Zijn voortbestaan komt in het gedrang door de mobiliteitsplan-

“ O ironie: in de Maalbeeklaan is er geen Maalbeek te zien.

nen langs de A12. De Sprietmolen kunnen we wellicht beschouwen als verloren erfgoed.

Aan de overkant van de A12 wringt de Maalbeek zich naast de landbouwakkers door tot in het Nekkerbos. De akkers zijn hier zeer erosiegevoelig en de effluënten van de landbouw zijn nefast voor de waterkwaliteit van de Maalbeek. Misschien moeten de landbouwers hier meer verantwoordelijkheid nemen en samen met de overheid werk maken van een degelijke erosiebestrijding? Het zou de waterbeheersing, natuur, recreatie en landbouw sterk ten goede komen. In het Nekkerbos ligt ook het buffergebied voor het gecontroleerd overstromingsgebied van de provincie. Bij dreigende watersnood gaan hier de sluizen dicht en wordt het water tijdelijk gestockeerd in het Nekkerbos, maar deze constructie is niet alles zaligmakend.

Verderop komt de Maalbeek langs de **'s Gravenmolen**. Niet de taverne, want de eigenlijke watermolen ligt een honderd meter eerder op de beek. De molen zou dateren uit 1745 en werkte tot in 1949. Het gebouw is privé. Van het molenrad blijft nog weinig over en de maalinrichting is volledig verdwenen.

Schaamgroen

De Maalbeek loopt verder langs de 's Gravenmolenstraat, maar wordt hier weer sterk

DE Nasse Füße entlang der Maalbeek

Das Quellgebiet der Maalbeek liegt in Relegem. Von dort aus fließt dieser Fluss über Wemmel und Grimbergen in den Seekanal Brüssel-Schelde. Fast überall finden Sie einen Wanderweg neben oder in der Nähe des Wasserlaufs. Nach knapp 13 km endet er auf einer Höhe von 13 Metern über dem Meeresspiegel. In den nächsten Jahren werden ganze Streifen entlang der Maalbeek umgestaltet. Dies soll die Artenvielfalt erhöhen, die Wasserqualität des Fließgewässers verbessern, Überschwemmungen verringern und das Erlebnis des Tals der fünf Mühlen insgesamt angenehmer machen.

ingeperkt en bijna ingebetonneerd tussen bewoning, bedrijvigheid en bestrating, langs weerskanten van de beek, verbonden met enkele aftandse brugjes. Dit is puur schaamgroen. Tijd om na te denken over ontharding en de waterloop opnieuw wat meer ruimte te geven?

We steken de Beiaardlaan over, waar de werken bezig zijn om de Maalbeek wat meer ruimte te geven in een klein parkje. Voorbij de Wolvertemsesteenweg lopen we naast de waterloop naar het erfgoedsoer van Grimbergen langs de Maalbeek. In het kader van het landinrichtingsproject Oostelijke Maalbeekvallei krijgt de waterloop hier de volgende jaren meer ruimte en komen er ook maatregelen voor meer waterbeheersing, meer natuur en betere recreatiemogelijkheden. Zo verdwijnt bijvoorbeeld een oud stort uit de bedding van de waterloop.

Watermolens

De **Liermolen** herbergt een vestiging van het Museum voor de Oude Technieken (MOT) en een authentiek bakhuis. De gemeente Grimbergen renoveert binnenkort de site. De moleninfrastructuur wordt gerenoveerd, zodat de molen weer kan malen en er zijn plannen voor een nieuwe horecazaak met B&B en een toeristisch infopunt. De molen dateert uit 1341 en bleef tot in de jaren 1970 actief. Omdat een projectontwikkelaar in die tijd het idee opperde om de site te verkavelen, kocht de gemeente de molen aan en restaureerde hem.

Wat verderop langs de Maalbeek vind je de **Charleroyhoeve** uit 1665. Vandaag verhuurt de gemeente er vergaderzalen voor het verenigingsleven en vind je er de lokale bib. De hoeve wordt gerenoveerd en het Jongerenontmoetingscentrum (JOC) krijgt er een plek. De omgeving van de hoeve krijgt een opknopbeurt en een nieuwe wandelverbinding moet weldra de wandelpaden in de vallei ontsluiten voor het nabijgelegen woonzorgcentrum.

De **Tommenmolen** wat verderop werd voor het eerst vermeld in 1369. Vandaag herbergt hij een gerestaureerde bakoven, een heropgebouwde vakwerkschuur, een tentoonstellingsruimte, een museumcafé en delen van het MOT. De meest in het oog springende functie is de herberg met een

heerlijk terras. De vijvers en het natuurgebied worden de volgende jaren heringericht.

Nieuw park

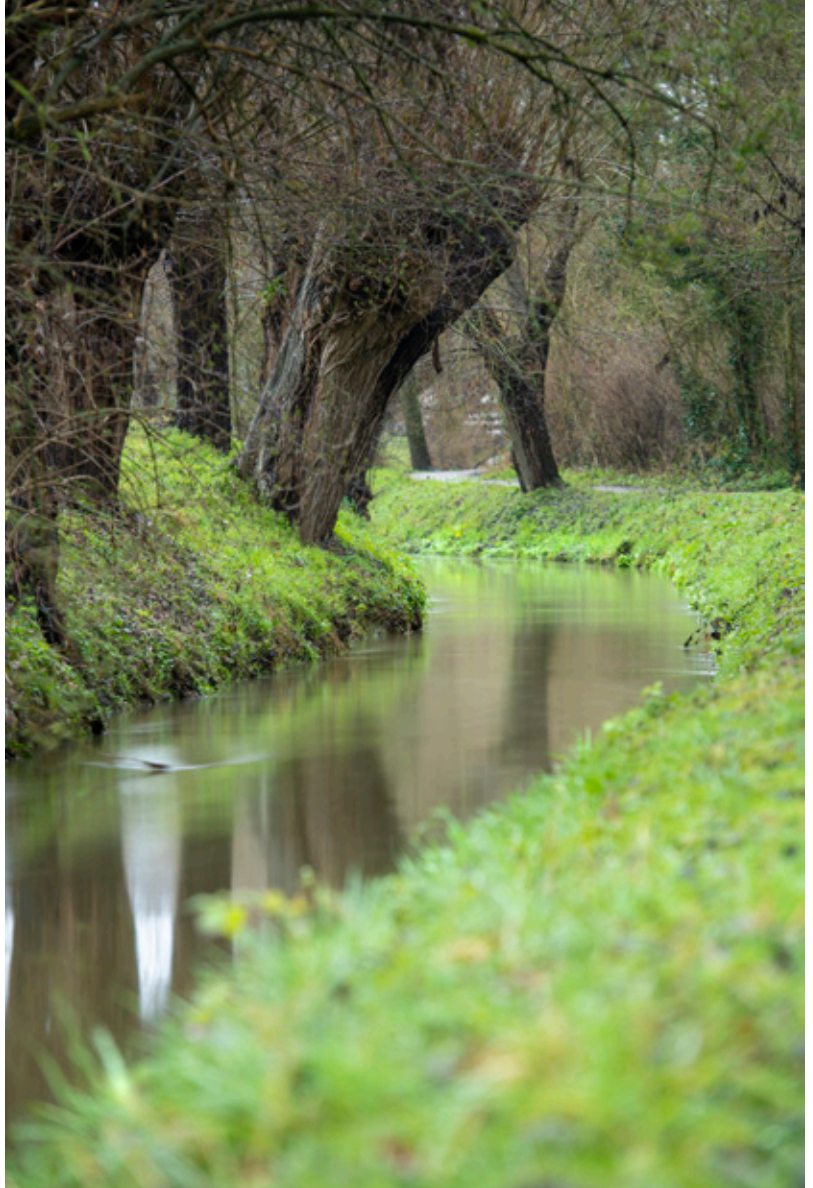
Zo loopt de Maalbeek naar de laatste watermolen in het rijtje: de **Oyenbrugmolen**. Maar voor we daar geraken valt links het huidige JOC op, alias de Witte Villa, een gebouw dat ruimtelijk gezien eigenlijk nooit op die plek had mogen staan en waarvoor een nieuwe functie zal moeten worden gezocht als het JOC verhuist. Een bezoekerscentrum zou een waardig alternatief kunnen zijn als uitvalsbasis voor het erfgoed en de natuur in dit gebied. De rommelige site tussen het vliegveld van Grimbergen en de Maalbeek ziet er binnenkort helemaal anders uit. De voormalige sportvelden, het vroegere openluchtzwembad en het verkrotte clublokaal van de vriendenkring van het vliegveld maken er plaats voor een natuurlijk park met meer ruimte voor ecologie en waterbeheersing. De beschermde en merkwaardige ronde vliegtuigloodsen, naar een ontwerp van Alfred Hardy, zullen na de parkinrichting door de VLM visueel beter tot hun recht komen.

Voor de Maalbeek haar loop verderzet naar het Zeekanaal Brussel-Schelde passeert ze nog bij de Oyenbrugmolen, een werkende

molen uit de 17e eeuw. De molen is in privébezit, maar wordt regelmatig opengesteld voor het publiek. Met de houten maalconstructie en het waterrad wekt men vandaag energie op en maalt men graan dat in de gerestaureerde bakoven geregeld tot lekkers wordt gebakken dat ter plekke kan worden besteld en aangekocht.

Herinrichting

Vrijwel elk jaar haalt de Maalbeek het nieuws met problemen van wateroverlast, meestal in de lagergelegen gebieden in Grimbergen, maar vanzelfsprekend is ook de beperkte ruimte, de beschoeiing en inbuizing van de waterloop in haar bovenloop in Asse en Wemmel mee verantwoordelijk voor de problemen die ze benedenstrooms veroorzaakt. De komende jaren worden hele stroken langs de Maalbeek heringericht. Dat moet de biodiversiteit verhogen, de waterkwaliteit van de waterloop verbeteren, wateroverlast verminderen en de beleving van de vallei in haar geheel aangenamer maken. Daarna moeten we hopen dat men heeft begrepen dat bouwen en verharden in en rond een vallei compleet uit den boze is, zodat die vallei voor toekomstige generaties wordt gevrijwaard. ●

PODIUM

THEATER

ZA – 2 MAA – 20.00
Voorjaarsontwaken
 Wolf Wolf
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 8 MAA – 20.30
De nieuwe man
 De Hoe
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

15 EN 16 MAA – 20.30
ZO – 17 MAA – 15.00
Villa Cafard
 De Pieterman
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZA – 16 MAA – 20.00
Desperado
 Britt Das, Lien Thys, Kato Van Ermen & Kyra Verreydt
 Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DO – 21 MAA – 20.30
Orphans
 Kloppend Hert/tg Stan
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Loos
 Dimitri Leue, Clara Cleymans e.a.
VR – 22 MAA – 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
ZA – 23 MAA – 20.30
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Cornelius en de Aliens
 Katelijne Verbeke & Eveline Bosmans
VR – 22 MAA – 20.30
 Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma, 02 371 22 62
WO – 27 MAA – 20.30
 Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZO – 24 MAA – 14.00
Kwestie van DNA
 Margriet & Celien Hermans
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO – 28 MAA – 20.30
(v)
De Nwe Tijd
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR – 29 MAA – 20.30
Weg van India
 Joke Emmers & Visjal Auwerx
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

KIDS

ZA – 2 MAA – 19.00
Raarhaar (+8j)
 Voss & fABULEUS/Noa Pyllyser
 Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

ZO – 3 MAA – 10.00
Mavka (+6j)
Rintje 2 (+3j)
 ontbijtfilms
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 3 MAA – 10.30
Onward (+8j)
 familiefilm
 Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO – 3 MAA – 15.00
Circus van gevoelens (+3j)
 Kapitein Winokio
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 8 MAA – 19.30
Homo Economicus (+9j)
 Speelman
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 9 MAA – 19.00
Man met hoed (+9j)
 Boost Producties
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 9 MAA – 19.00
Straf! (+8j)
 Hanneke Paauwe & De Studio
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO – 10 MAA – 10.00
Planet B
 ontbijtfilm
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO – 10 MAA – 10.30
The Jungle Bunch 2: Worldtour
 familiefilm
 Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

Hoosje (+3j)
 Tal en Thee
ZO – 10 MAA – 11.00
 Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51
ZO – 17 MAA – 14.00 EN 16.00
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 10 MAA – 15.00
UnRAVELed (+6j)
 Zonzo Compagnie
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO – 10 MAA – 15.00
Vuil (+2j)
 Het WOLK
 Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma, 02 371 22 62

DO – 14 MAA – 20.30
Rollercoaster (+10j)
 Wes Peden
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Paperlied (+4j)
 Annelies Van Hullebusch & Wanda Eyckerman
ZA – 16 MAA – 15.00
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
WO – 27 MAA – 15.00
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 16 MAA – 19.00
Mix & Match
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Loopneus (8m-4j)
 Theater De Spiegel
ZO – 17 MAA – 11.00 EN 15.00
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31
ZO – 24 MAA – 11.00 EN 15.00
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO – 24 MAA – 10.30
Yuku en de Himalayabloem (+5j)
 ontbijtfilm
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

HUMOR

ZA – 2 MAA – 20.00
Robin Williams Tribute (+16j)
 Van Peel, Hassen, Leenders & van der Meulen
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 2 MAA – 20.30
Liefde voor publiek
 Sven De Leijer
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Nen air de famille
 Brussels Volkstejoeter
2 EN 3 MAA – 20.30 EN 14.30
 Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79
15 EN 16 MAA – 20.15
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
ZO – 24 MAA – 14.30
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO – 7 MAA – 20.00
Comedy Cup #5
 Schepdaal, café De Rare Vos, 02 466 20 30

ZA – 9 MAA – 20.00
Soenami
 Soe Nsuki
 Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Coach
 Arnout Van den Bossche
ZA – 9 MAA – 20.30
 Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47
ZA – 23 MAA – 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
DO – 28 MAA – 20.30
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

Kroost (+16j)
 Grof Geschud
WO – 13 MAA – 20.00
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72
VR – 22 MAA – 20.30
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59
WO – 27 MAA – 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR – 15 MAA – 20.30
De lijst van Han Solo
 Han Solo
 Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DO – 21 MAA – 20.00
Het zou grappig zijn als het niet zo triestig was (+16j)
 Jens Dendoncker
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Geen Stem
 Jan Jaap van der Wal
VR – 22 MAA – 20.00
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
VR – 29 MAA – 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 28 MAA – 20.30
Wake me up when it's over
 Alex Agnew
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 30 MAA – 20.30
13
 William Boeva
 Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

LITERATUUR

VR – 15 MAA – 19.30
Graphic Novel
 Kurt Morissens
 Dilbeek, Bibliotheek, 02 466 20 30

© Ann De Smeit

Loos (22/3 en 23/3)

DANS

9 EN 10 MAA – 19.00 EN 15.00

Play

Kunstacademie Zaventem
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 29 MAA – 20.15

Digital Twin

Another Kind of Blue
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MUZIEK

VR – 1 MAA – 20.00

The Days of Nick Drake

Joris, Marzo, Rombouts, Swerts & Sys
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 2 MAA – 17.00

An evening hosted by Amatorski

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 3 MAA – 11.00

Retour Bxl-Paris

Les Triadours
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Paulette Verlée

ZO – 3 MAA – 15.00

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
02 371 22 62

DO – 28 MAA – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 7 MAA – 14.00

Dans met mij tot morgenvroeg

The Chachas
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 7 MAA – 20.30

Anything Goes

Pat Donnez & Tutu Puoane
Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

DO – 7 MAA – 20.30

Dagboek van een zanger

Mama's Jasje
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

DO – 7 MAA – 20.30

Time is a Parasite

K's Choice
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 8 MAA – 20.00

Un petit coin au paradis

Brasserie Croque-Notes
zingt Georges Brassens
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR – 8 MAA – 20.30

Patrick Riguelle & Jan Hautekiet spelen Randy Newman

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

Morgen beter

Clyemans & Van Geel

VR – 8 MAA – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO – 14 MAA – 20.30

Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Lutgardiskerk,
02 371 22 62

VR – 22 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA – 9 MAA – 20.00

Vitja Pauwels

Jazzlab
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA – 9 MAA – 20.00

A la française

Isabelle A
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 10 MAA – 11.00

Ochtendklanken

Pak Van Lau
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZO – 10 MAA – 14.30

Dream in Full Color

The Starlings
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO – 10 MAA – 16.00

Leroux, Vanderstraeten & Van Isacker

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO – 13 MAA – 20.00

Tom Robinson Solotour

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO – 14 MAA – 20.00

Belpop Bonanza Superstar

Jan Delvaux & dj Bobby Ewing
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DO – 14 MAA – 20.15

Ik ben een Walvis

Wim Opbrouck
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR – 15 MAA – 20.30

The Honky Tonky Country Show

Eriksson, Delcroix
& The Leftbank Ramblers
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 16 MAA – 20.00

Two Sides Live

Genesis Project
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZA – 16 MAA – 20.30

Bryggen

Pieter Wispelwey
& Jolente De Maeyer
Grimbergen, Abdijkerk, 02 263 03 43

DI – 19 MAA – 14.30

Mooie Meisjes

Stockman & Vos
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI – 19 MAA – 20.00

The Zelda Suite Project

Casimir Liberski's ReTRio
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

WO – 20 MAA – 20.00

Mokki

Morag Uyttersprot & Jonathan Callens
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

WO – 20 MAA – 20.30

Manou Gallo

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 21 MAA – 20.00

Poedu & Steven Hellemans

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

VR – 22 MAA – 20.30

Johannespassie

Kamerkoor Carmina/ Clari Cantores/
The Company!
Grimbergen, Abdijkerk, 02 263 03 43

ZA – 23 MAA – 20.00

Artesia Revisited

Symphonieorkest Vlaanderen
o.l.v. Dirk Brossé
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO – 24 MAA – 11.00

Change

Elsa De Lacerda & Pierre Solot
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 24 MAA – 15.00

El Vuelo del Deseo

Duo Deseo
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI – 26 MAA – 14.00

Chique Dingues

Lien Van de Kelder, Jan De Smet &
Wouter Berlaen
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 27 MAA – 20.30

Mrs Philharmonica

Le Consort
Grimbergen, Abdijkerk, 02 263 03 43

DO – 28 MAA – 20.30

Ivan Paduart & Olivier Ker Ourio

Jazz at Felx'
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR – 29 MAA – 20.30

Les Stratiers de la chanson

Guido Belcanto, Roland & gasten
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR – 29 MAA – 20.00

Mechels Kamerorkest met Trevor Sakias & Toon Fret

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA – 30 MAA – 20.00

Ten Feet from Stardom

Nina Babet, Chantal & Steve Kashala e.a.

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA – 30 MAA – 20.15

Madou

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

FILM

VR – 1 MAA – 14.00 EN 20.30

Rebel

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 3 MAA – 20.00

The Old Oak

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 4 MAA – 20.30

Killers of the Flower Moon

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 5 MAA – 14.00

Dolor Y Gloria

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI – 5 MAA – 20.00

Dead Poets Society

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 5 MAA – 20.30

Priscilla

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Past Lives

DI – 5 MAA – 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 6 MAA – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 19 MAA – 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Wil

WO – 6 MAA – 20.00

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

DO – 21 MAA – 15.00 EN 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO – 7 MAA – 13.45

Hector

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Augure

ZO – 10 MAA – 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 18 MAA – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA – 11 MAA – 14.00

J'aime la vie

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Io Capitano

DI – 12 MAA – 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 26 MAA – 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 12 MAA – 20.30

En cours de route 2:

In de beste families

kortfilms

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Ferrari

DI – 12 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 13 MAA – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO – 17 MAA – 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 18 MAA – 20.30

Joan Baez, I m a noise

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 19 MAA – 20.00

Together We Cycle

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DI – 19 MAA – 20.30

The Zone of Interest

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 19 MAA – 20.30

Perfect days

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 20 MAA – 20.00

The Marvels

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 21 MAA – 13.30

Mais qu'est qu'on a fait au bon Dieu?

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO – 24 MAA – 20.00

The Hunger Games: The Ballad of Songbirds and Snakes

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 25 MAA – 14.00

The Miracle Club

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Napoleon

MA – 25 MAA – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 26 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 27 MAA – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 26 MAA – 20.00

May December

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 26 MAA – 20.00

The Piano

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

WO – 27 MAA – 20.00

Het Smelt

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

EXPO

1 TOT 16 MAA

Calopteryx. Natuurfotografie

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

1 MAA TOT 18 MEI

Myrthe van der Mark. Girl lives in the village.

Sculptress. If you must know

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

1 MAA TOT 18 MEI

Louisa Gagliardi. Deep Breaths

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 4 MAA

Wiete Andrasch.

Can you see me?

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

6 TOT 25 MAA

Hildegard Penne.

Between Head and Feet

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

8 TOT 10 MAA

Kris Vanderstraeten.

25j. jazztekeningen

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

14 MAA TOT 21 JUN

Chantal Akerman. Travelling

Brussel, Bozar, www.bozar.be

21 MAA TOT 13 APR

Roel Van Leuven. Soul Fuel

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

23 TOT 31 MAA

Reflectie

25j. Open Atelier

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,

02 371 22 62

27 MAA TOT 29 APR

Christian Clauwers.

Awareness, A Matter of Time

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

TOT 14 APR

Atelier Jeroen Du Bois.

Overzichtstentoonstelling

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 30 APR

Tom Vermeir. Schilderijen

Kam kiest voor Kunst

Wezembeek-Oppem, cafetaria GC de Kam,

02 731 43 31

TOT 16 JUN

Histoire de ne pas rire.

Het surrealisme in België

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 23 JUN

James Ensor. Maestro

Brussel, Bozar, www.bozar.be

VARIA

DI – 5 MAA – 20.00

Dead Ladies Show

Annelies Beck, Maud Vanhauwaert

& Sachli Gholamalizad

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Io Capitano (12/3 en 26/3)

6 EN 7 MAA – 20.30

Artificiële Intelligentie

Lieven Scheire

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 7 MAA – 14.00

Alles over de piano

Arthuur De Vis

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 13 MAA – 20.00

De kunst van/in het lijden (J.S. Bach)

met toelichting door Sabien Van Dale

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Repair Café

ZA – 16 MAA – 14.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO – 24 MAA – 14.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

17 TOT 29 MAA

Pianodays 2024**Pianofestival met blazers, bigband, brassband & harmonies**

Noordrand & Mechelen, verschillende locaties

DI – 19 MAA – 14.00

Zangsessies met Lennaert Maes

Theater van A tot Z

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Dag vreemde man

Theater van A tot Z

DI – 19 MAA – 20.30

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

WO – 20 MAA – 20.00

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DI – 26 MAA – 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZA – 23 MAA – 20.00

De Zeven Laatste Zinnen (Haydn/Verhulst)

Ensor Strijkkwartet & Koen De Graeve

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DI – 26 MAA – 20.00

Most Wanted

Martin Van Steenbrugge

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

Nieuwe geluiden doeken grenzen op

‘Fijn dat popmuziek weer meer maatschappelijke input krijgt’, zegt muzikante en zangeres Inne Eysermans. In CC Strombeek trommelt ze enkele vrienden en zussen op om de actuele thema’s achter de gloednieuwe Amatorski-plaat extra in de verf te zetten.

TEKST Tom Peeters – FOTO Marjolein Hoornaert

Amatorski brak in 2010 door met *Come Home*. Inne Eysermans, toen een prille twintiger, maakte het na het lezen van de liefdesbrieven die haar overgrootouders tijdens WO II schreven. Het kraakte, de melancholie was voelbaar en iets persoonlijk werd universeel. Met dank ook aan een reclamespot voor Spa Reine. Niemand die het over het water had. Iedereen vroeg zich af van wie de soundtrack was. Amatorski had toen al een Rock Rally-finale achter de rug. Maar na albums in 2012 en 2014, inclusief een tournee in het voorprogramma van Stromae, leken de bandleden hun eigen weg te gaan. ‘Van het opdoeken van de band is nooit sprake geweest’, vertelt Eysermans voor de release van *Curves and Bends, Things Veer*. ‘Ik ben me eerst gaan verdiepen in geluid, maakte muziek voor theater en performances, en begon opnieuw liedjes voor Amatorski te schrijven.’

‘Met meerdere projecten was het lastig focussen. Tijdens de lockdown kon dat plots wel. Het verschil met vroeger was dat het persoonlijke in mijn teksten plaats ruimde voor sociale fenomenen. Het virus dat ons globaal verlamde was maar één van de vele maatschappelijke processen die hun weg zouden vinden naar de nieuwe plaat. In het zog van de moord op George Floyd waren er de Black Lives Matter-protesten, terwijl ook de gevolgen van klimaatverandering steeds zichtbaarder werden. Er was meer oog voor queer- en genderidentiteit, maar er brak ook oorlog en sociale onrust uit. Ik kon niet anders dan al die evoluties mee te nemen in mijn muziek. Al zal je me nergens horen preken. Het zijn geen protestsongs geworden.’

Verstrengelen

Wat Eysermans wel doet, is muziek maken

die aansluit bij de theorieën waar ze zich in verdiept heeft en die op een organische manier laten verstrengelen met elkaar. ‘Dat stemt overeen met hoe steeds meer wetenschappers naar de wereld beginnen kijken, weg van een wereldbeeld dat de mens centraal stelt naar een visie die toenadering tussen exacte en sociale wetenschappers bevordert. De titel van het album pikte ik uit het boek *All Art Is Ecological* van de Amerikaanse filosoof Timothy Morton die een kader hielp creëren om na te denken over het non-humane. Hij gaat ervan uit dat de grenzen die we als mens ooit zelf hebben getrokken, weggehaald kunnen worden.’

Meer dan menselijk

Dat opdoeken van grenzen lijkt meer dan ooit een drijfveer van Amatorski z.o. Met lyrics die neergeschreven worden zonder interpunctie. Met *field recordings* van Liew Niyomkarn, die de popliedjes injecteren met levensechte geluiden. Met de digitale tuin van Che Go Eun, wiens hoestsontwerp een symbiose van menselijke en niet-menselijke entiteiten voorspiegelt.

Een reeks korte performances gaat tijdens de release party door op hetzelfde elan. De audio-installatie *The Garden* staat stil bij de functies van een tuin. Organiste Iris Eysermans, de zus van Inne, improviseert er op en brengt een 14e-eeuws liefdeslied. Haar andere zus Ann bloemleest uit het album *Moonlight Shadoh*, dat ze over, voor en mét haar hond maakte. Bijzonder intrigerend kondigt zich de geluidsperformance van Velma Spell aan. Samen met Niyomkarn en met de hulp van marine wetenschappers onderzocht Eysermans de geluiden van vissen en zeezoogdieren, en noise pollutie in de Noordzee. ‘Zelf zou ik meer willen evolueren richting ambient, waarin geluid centraler staat. Het grensgebied tussen melodie en noise voelt steeds meer als een natuurlijke habitat. Maar ook *Come Home* staat nog op de setlist. De laatste jaren ben ik het zelfs meer gaan omarmen.’

ZA – 2 MAA – 17.00

An evening hosted by Amatorski

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

FAVORIETEN VAN

Claudia en
Johan Ungureanu

MOOISTE PLEK IN ROEMENIË

Cucorani.

FAVORIET GERECHT

Een soep gemaakt
van koeienmagen.

MOOISTE HERINNERING AAN ROEMENIË

De jaarlijkse
familiefeesten.

succesverhaal? ‘Een hecht en complementair team zijn. Claudia staat in voor de boekhouding en het management, ik voor de verkoop en de opvolging van de projecten. Zonder Claudia’s steun zou het mij niet lukken. Ik sta er nog steeds van te kijken hoe intelligent zij de zaken aanpakt, als zakenvrouw en als moeder van zes kinderen. Ik vind haar formidabel’, zegt Johan terwijl Claudia minzaam lacht. Vandaag wonen Claudia en Johan in een ruim huis in Sint-Pieters-Leeuw. Vanuit hun veranda hebben ze een mooi zicht op Brussel. In hun grote tuin lopen zes schapen. ‘Al grazend houden ze onze gazon mooi. Zij brengen ook een stukje sfeer mee van het Roemeense platteland waar we opgroeiden.’

Van schaarste naar overvloed

Hebben ze heimwee naar de plek waar zij opgroeiden? ‘Wij woonden allebei in een klein dorpje bij een groot meer. Ik herinner mij nog dat wij het onder het bewind van Ceaușescu moesten stellen met een half brood per dag per persoon. Mensen stonden in lange files te wachten voor hun rantsoen van basisproducten zoals olie, boter, suiker,... Mensen klopten regelmatig bij elkaar aan om te vragen of zij misschien wat producten konden missen. Wij hadden weinig, maar wat wij hadden, deelden wij’, zegt Claudia. ‘Ik herinner mij nog dat mijn moeder suiker achter slot en grendel verborgen hield. Die tijd is gelukkig voorbij. Vandaag heb je een ruim aanbod in de winkels. Alleen, de gemiddelde Roemeen verdient onvoldoende om zich alle producten te kunnen veroorloven’, vult Johan aan.

Van bitter naar zoet

De weinige vrije tijd waarover Claudia en Johan in hun drukke bestaan beschikken, proberen ze zo goed mogelijk in te vullen. Sinds enkele jaren volgt Claudia Nederlandse les. En als het even kan, speelt Johan accordeon. ‘Ik zou graag wat meer tijd hebben om te lezen. Onlangs las ik een boek vol levenswijsheden. Wat mij vooral is bijgebleven, is hoe belangrijk het is om je negatieve ervaringen om te buigen naar iets positiefs. Als je daarin slaagt, heb je veel bereikt in het leven’, zegt Claudia enthousiast. ‘Je kan heel intelligent zijn, maar daarom ben je nog niet wijjs. Voor mij bestaat de kunst van het leven erin om met het weinige dat het leven je geeft het maximum te doen. Om van iets biters, iets zoets te maken. En niet te vergeten: om jezelf in te zetten voor een hoger doel. Voor mij is dat hoger doel mijn vrouw en mijn gezin’, zegt Johan trots. ●

Een zachte kracht

Dat is wat je voelt wanneer je met Claudia en Johan Ungureanu praat. Een koppel dat twintig jaar geleden besloot een leven in België op te bouwen en vandaag met voldoening terugblijkt op wat ze hebben gerealiseerd.

TEKST Nathalie Dirix - FOTO Filip Claessens

Claudia was nog maar 19 jaar toen Johan haar ten huwelijk vroeg. Het belette haar niet om ja te zeggen. Vanaf het begin was er iets in hem dat haar aantrok. Was het zijn authenticiteit, zijn gevoel voor humor of zijn doortastendheid? Feit is dat ze met hem trouwde en enkele tijd later Roemenië verliet en Johan volgde naar Italië, het land waar hij actief was in de bouwsector. Snel bleek dat Claudia zich

er heel eenzaam voelde. Het jonge koppel besloot om naar België te verhuizen, het land waar Claudia’s zus woonde en de eenzaamheid niet meer zo zwaar op haar zou wegen.

Elkaar steunen

De voorbije jaren slaagden Claudia en Johan erin een eigen bouwbedrijf in België uit de grond te stampen. De sleutel achter hun

FR Douce force

Cette force est celle que l’on ressent en parlant avec Claudia et Johan Ungureanu de Sint-Pieters-Leeuw. Ce couple a décidé de construire sa vie en Belgique il y a 20 ans. Aujourd’hui ils regardent avec satisfaction ce qu’ils ont accompli. ‘L’importance est de transformer les expériences négatives en quelque chose de positif. Si l’on y parvient, on a accompli beaucoup. On peut être très intelligent, mais cela ne rend pas sage pour autant. Pour moi, l’art de vivre consiste à faire le maximum avec le peu que parfois la vie donne.’